

Nepriklausoma

Lietuva

This paper was mailed
Wednesday, September 29, 1993

• LITUANIE INDÉPENDENTE • INDEPENDENT LITHUANIA •

Nr. 20 (53-ji metai) • 1993 m. RUGSĖJO-SEPTEMBER 29 d. DVISAVAITINIS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS • 7722 George St., LaSalle, P.Q. H8P 1C4 • Tel: 366-6220 • \$1.-

ĮVYKIŲ APŽVALGA

B.N.

KANADOS RINKIMŲ KAMPANIJA

Artėjant Kanados federaliniams rinkimams š.m. spalio mėn. 25 d., rinkiminę kampaniją vykdo penki kandidatai. Visi patiekia savo pažadų programą. Daugiausia konkrečių pasiūlymų paskelbė Liberalų Partija, vadovaujama Jean Chrétien:

- * verslas - kreips didesnę dėmesį į mažesnę apimtį firmas; per 4 metus paskirs jų iniciatyvai 100 mil.dolerių; daugiau remis tyrimų programas, projektų plėtimą; pašalins tarp provincinės prekių apyvartos stabdžius;
- * kultūra - paskirs pastovias lėšas CBC, Kanados Tarybai, menams;
- * Vaikų Darželiai - dienei vaikų priežiūrai bus papildomai įsteigta 150.000 darželių iki 1998 m. Lėšos būtų skiriamos iš Ottawos, provincijų, tėvų;
- * gynyba - panaikins malūn sparnių pirkimo derybas, įvertintas 5.8 bilijonų dol. suma;
- * deficitas - sumažins iki 3% vietinių gaminių kainas nuo dabartinių 5.2%.
- * žuvininkystė - pratęs Kanados jurisdikciją už dabartinės 200 jūrų mylių ribos ir neleis svetimiems žvejams dirbti Kanados vandenyje ribose;
- * laisva prekyba - iš naujo peržiūrės susitarimus NAFTA-su JAV ir Meksika;
- * sveikatos apsauga - paliks valstybinius standartus, nebus reikalaujama "vartotojo mokesčio".
- * darbai - žada skirti 2 bil.dolerių kelių, tiltų, kanalizacijos ir viešo transporto reikalams. Tokiu būdu numatoma sukurti iki 120.000 naujų darbų. Šis planas priklausys nuo provincijų ir savivaldybių, kurios privalsės pridėti 4 bil.dol.prie duodeštos federalinės sumos.

Jean Chrétien

BAIGIASI RUGSĖJIS - DRAMATIŠKAI

• QUEBEC'o provincijos premjeras Robert Bourassa pranešė oficialiai, kad savo pareigose pasilieka tol, kol bus išrinktas naujas Liberalų partijos vadovas, t.y., iki ateinančių metų pradžios. Ilgai trukusios spekuliacijos jam susirgus ir gydantis nuo vėžio ligos pasibaigė. Robert Bourassa pasitraukia oriai įvertintas kaip vienas ryškiausių politikų Québec'o provincijos istorijoje. Atsistatydinimo kalboje jis aiškiai pasisakė už Québec'ą Kanados sudėtyje.

• LENKIJOJE - ekonominė post-komunistinė šoko terapija, trukusi 4 metus, kitų Europos valstybių įvertinta teigiamai (ekonominė produkcija pakilo 4.5%, daugiausia, negu kur kitur Europoje), patiems lenkams nesuteikė tokio gerbūvio, kokio jie tikėjosi. Tad atėjus rinkimams, lenkai balsavo taip, kad jokia partija negavo daugumos. Demokratinė kairiųjų Sąjunga gavo apie 19%, lenkų Žemdirbių Partija, išsivysčiusi iš dar komunistinio režimo liekanų, gavo apie 16%. Demokratų Sąjunga atsirado trečioje vietoje su apie 11% balsų. Partijos, surinkusios mažiau kaip 5%, neturės jokio atstovo Seime. Taip pat aišku, kad niekas netrokšta atsukti atgal laikrodžio ir grįžti prie komunistinės diktatūros, bet kairieji nori pristabdyti privatizaciją ir padidinti valstybines subsidijas bei socialiniams reikalams skiriamas lėšas. Tačiau tokie

Kalbėdamas viešosios tvarkos reikalais, J.Chrétien pažadėjo padidinti bausmę jaunuoliams nusikaltėliams, sugriežtinti ginklų įstatymus ir paskirti lėšų moterų Užuvėjos (battered women shelters) įstaigoms.

Taip pat pasisakė pagerinsias čiauviu -indėnų ir inuitų teisių įgyvendinimą, parlamento ministerių įstaigas sumažinsias, sutaupydamas 10 mil.dol.kasmet. Nuimsias GST mokesčius (kurie, kaip žinome, buvo įvesti deficito sumažinimui, bet iki šiol neišku, kiek iš jų surinktų sumų buvo tam tikslui paskirta Red.).

Kim Campbell

žingsniai galėtų per stipriai pakelti valstybės deficitą ir sudarytų Lenkijai sunkumų gauti kreditus.

Nežiūrint Lenkijos gyventojų nusiskundimų ir nekantrumo, kaimynystėje, pav: Rusijoje ir Ukrainoje, sulėtintos ekonominės reformos, yra taip pat skausmingos, o dar ir ne tokios efektingos, kaip skubiau vykdomos reformos Lenkijoje.

Lenkijos Mokslo Akademijos darbuotojas Adam Bromke išitikinęs, kad visi pasisako už demokratiją ir laisvą prekybą, tačiau norėtų sekti Švedijos valdymosi pavyzdžiu, arba Kanados sistema.

• RUSIJOJE-Rugsėjo 21 d. prez. Boris Jelcin'as paleido dar sovietinio režimo sukurtą deputatų kongresą, paskelbdamas parlamentinius rinkimus gruodžio mėn. 16 d.

Prieš 2 metus ir 2 mėnesius tūkstančiai maskviečių buvo susirinkę prie dabar vadinamų Rusijos Baltųjų Rūmų, kai Boris Jelcin'as stovėjo ant tanko ir atsilakė prieš kietųjų komunistų pučą.

Jam atitekęs sovietinis deputatų kongresas priešinosi įvedamoms demokratiniams reformoms. Tačiau tokiaime akligatvyje neįmanoma pasilikti ir B. Jelcin'as rugsėjo 21 d. ryžosi prezidentiniu įsaku paleisti kongresą. Jis paskelbė parlamentinių rinkimų datą gruodžio mėn. pradžioje, o prezidentinių rinkimų - balandžio mėnesį.

Nors šis pareiškimas opozicijos kritikuojamas, esąs

Kas bus vietoje šių panaikintų mokesčių, nepaaiškino. Zadėjo darbo jėgų lavinimui suteikti daugiau galimybių ir pakelti tokių programų lygį. Praktiškas J.Chrétien pasiūlymas įpareigoti gaunančius Nedarbo pašalpas mokytis tokiose darbo srityse, kurių daugiausiai pareikalaujama, atrodo naujoviškas, praktiškas ir reikalingas, tačiau daugumai nepriimtinas.

Naujųjų Demokratų Partijos vadovė Audrey McLaughlin savo paskelbtuose 9-iose programose punktuose tiesiai atmetė NAFTA susitarimus, pasisakė už

Audrey McLaughlin

ne konstitucinis ir "diktatoriškas", kitos išeities Jelcin'ui neliko. Galų gale absurdiška valdyti sabotuojant komunistinės diktatūros paskirtiems deputatams ir remtis dar sovietine konstitucija, kai valstybė oficialiai pasukusi politiškai ir ekonomiškai demokratijos ir laisvos rinkos keliu.

Kongresas pasirodė labiau nekonstitucinis, nes tuoj pat paskyrė Aleksandr Ruckoj, buvusį sovietų herojų Afganistano okupacijoje, prezidentu, ragino kairiuomenę neklausyti Jelcin'o, nei jo vyriausybės išakymų.

Atsirado barikados, švais-tėsi kelių tūkstančių minia su raudonom veliavom, kongresas neva posėdžiavo su Ruckoj ir su Čnasbulatov'u.

Po savaitę trukusios idėjinės konfrontacijos, Jelcin'as, atrodo, sutiks tik su vienu kongreso reikalavimu, kad parlamento ir prezidento rinkimai vyktų tuo pačiu metu. Pats deputatų kongresas rūmuose sumažėjęs, iš virš 1000 narių iki 200 narių, kurie iškenčia išjungtas sviesas, nutrauktus telefonlaidus, ir jų nusistebėjimui - žmonių apatią.

Tačiau situacija yra labai rimta, nors Jelcin'as atrodo santūrus, remiamas kariuomenės, daugiataukstan-tinės mainios ir jaunesniųjų kartos, klausėsi viešo koncerto Kremliaus aikštėje kartu su susirinkusia minia. Koncertas skirtas kompoz. Čaikovskio 100 metų mirties sukakčiai paminėti, kuriam dirigavo garsusis violončelistas Mstislav Rostopovičius.

GST mokesčių panaikinimą. Vietoje jų siūlo 2 naujas apmokestinimo struktūras: turtingiesiems - kas įnešų išdan 7.6 bilijonus dolerių daugiau į metus ir korporacijoms, panaikinant kai kurias jų mokesčių nemo-kėjimo galimybes. Tai prisidėtų prie verslo mokesčių pajamų kasmet 4.2 bil.dolerių suma. NDP pasisako už atšaukimą malūnsparnių pirkimo sutarties ir už gynybos išlaidų sumažinimą. Išsamesnį planą patiekė Audrey McLaughlin dėl darbų sukūrimo.

Reformos Partijos vadovas Preston Manning po

Preston Manning

Šioje konfrontacijoje kol kas žuvo tik 2 valdininkai, gindami Jelcin'o vyriausybės vieną įstaigų nuo Ruckoj grupės užpuolėjų.

Vakarų stebėtojų nuomone, Jelcin'as buvo jau iš

Praneša Press Bureau "Dėl įvykių Rusijoje"

LIETUVOS RESPUBLIKOS PREZIDENTO PAREIŠKIMAS

Vakar Rusijos Prezidento B. Jelcin'o įsaku paleistas šalies Liaudies deputatų suvažiavimas ir Aukščiausioji Taryba. Paskelbti rinkimai į naująjį parlamentą Rusijos Federacijos Federalinį Susirinkimą. Ši Prezidento B. Jelcin'o sprendimą palankiai įvertino demokratinės pasaulio valstybės.

Lietuva remia Prezidento B. Jelcin'o pastangas stabilizuoti politinę padėtį šalyje, išlaikyti reformų kursą ir tikisi, kad jos paspartins Rusijos pažangą modernios ekonomikos ir politinės sistemos kūrimo linkme.

Tikiuosi, kad po šių metų pabaigoje numatytų naujojo parlamento rinkimų, Rusija žengs lemiamą žingsnį į demokratinio pasaulio valstybių šeimą.

Respublikos Prezidentas Algirdas Brazauskas, Vilnius, 1993, rugsėjo 22 d.

RUOŠIASI JT ASAMBLĖJAI

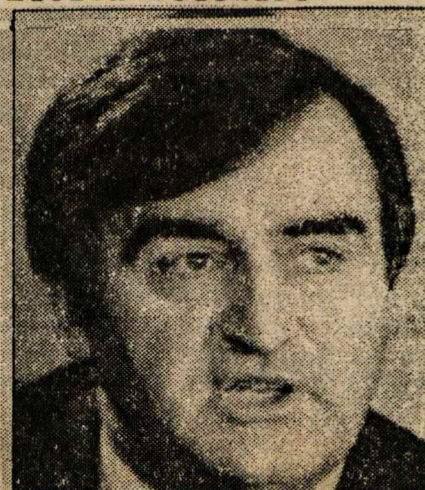
New York, rugsėjo 10 d., Lietuvos, Latvijos ir Estijos misijų prie Jungtinių Tautų pareigūnai ketvirtadienį Latvijos Misijoje aptarė pasiruošimą 48-ajai JT Generalinės Asamblėjos sesijai.

Rugsėjo 8 d. Baltijos

truputį sulaukdamas žmonių pritarimo, didžiausia dėmesį kreipia į Kanados deficitą ir problemas išsprędima. Jis siūlo per 3 metus sumažinti federalines išlaidas 19 bil.dolerių. Pritaria, kad reikia atsisakyti malūnsparnių.

Progresyviųjų Konservatorių vadovė Kim Campbell, kritikuodama savo oponentus, dar nėra patiekusi išsamesnės politinės-ekonominės programos, nors vis dažniau spaudžiama tai padaryti. Ji tik pasisakė nuimsianti 7 malūnsparnius nuo pirkimo sąrašo ir sumažinsianti

Lucien Bouchard

anksto tokią situaciją pramates ir kol kas viskas vyksta pagal apgalvotą planą.

JAV prez. B. Clinton'as pareiškė remiantis 100% B. Jelcin'ą.

valstybių ambasadoriai prie JT - A. Simutis (Lietuva), A. Baumanis (Latvija) ir E. Jaakson (Estija), kreipėsi į JAV ambasadorę M. Albright paremti Baltijos valstybių prezidentų prašymą bendram pasimatymui su JAV prezidentu B. Clinton'u. Yra žinoma, kad prez. Clinton kalbės Generalinėje Asamblėjoje rugsėjo 27 d..

PREZ. A.BRAZAUSKAS KALBĖS JUNGTIŅESE TAUTOSE

Š.m. rugsėjo mėn. 28 d. JT 48-tosios Generalinės Asamblėjos sesijos atidarymo metu kalbės ir svečias, Lietuvos prez. A. Brazauskas, kuris atvyks kartu su vyr.patarėju ekonomistu Raimundu Rajecku ir patarėju užsienio reikalams Justu Paleckiu. Prezidento delegaciją iš Vilniaus lydės ir JAV ambasadorius Lietuvai Darryl Johnson. Vyks Lietuvos Televizijos atstovai - Vytautas Kvietkauskas ir Jonas Dovydaitis.

Rugsėjo 27 d. prez.A. Brazauskas dalyvaus iškilminguose pietuose, juos rengia JT gen.sekretorius Boutros-Boutros Chali besilankantiems valstybių vadams.

Ta vakarą prezidentas bus Kultūros Židinyje Brooklyn'e, kur susitiks su lietuvių visuomene.

Prez. A.Brazausko kalba numatyta rugsėjo 28 d. Generalinėje Asamblėjoje. /nukelta į 2 psl...../

valstybės deficitą 8 bil.dolerių kasmet per 5-rius metus. Tik nepaaiškino, iš kur paimsianti tas sumas.

Rugsėjo 23 d. ji pirmą kartą dalykiškai kritikavo Jean Chrétien, savo didžiausio varžovo, ekonominį planą. Į priekaištus, kad ji nepasiūlo išlaidų sumažinimo plano, atsakė, kad reikia ją pasitikėti, tačiau tai nepatenkina stebėtojų.

Bloc Quebecois kandidatas Lucien Bouchard penkiuose savo programose punktuose skelbia, kad: atsisako malūnsparnių pirkimo, o vietoj jiems numatytų lėšų-skirti jas ilgalaimiams darbams sukurti. Jis siūlo deficitą sumažinti 5 bil.dolerių per metus, o kitus 5 bil.dolerių pervesti darbų sukūrimui ir ekonominiam vystymui. Šie 10 bil. dolerių būtų atimti iš federalinių išlaidų. Sumažinti lėšas iš socialinių programų nežada.

Apie Québec'o provincijos atskyrimą pasisako, kad "Bloc MP dels procedūras ir kovos federaliniame parlamente prieš nuostatus, kurie bus priešingi Québec'o interesams".

Nepriklausoma Lietuva

Už Nepriklausomą Lietuvą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la Lituanie libre! Loyauté au Canada!
For free Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ
REDAGUOJA - REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail. Reg. 1952 Nr. Return postage guaranteed. Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent Lithuania Publishing Co., 7722 George St. La Salle, P.Q. H8P 1C4.

Metinė prenumeratos kaina Kanadoje - \$25.-
Rėmėjo - \$30.-

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonei. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, gražinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

/.....atkelta iš 1 psl./

Tą dieną Lietuvos ambasadorius prie Jungtinių Tautų Anicetas Simutis rengia pietus prezidento garbei. Į juos kviečia apie 25 kaimyninių ir draugiškų valstybių ambasadorius, jų tarpe Estijos, Latvijos, Skandinavijos ir Centrinės Europos valstybių atstovus, Rusijos, Baltarusijos ir Ukrainos, nuolatinius Saugumo Tarybos narius bei norinčių įsijungti į ST Vokietijos ir Japonijos atstovus.

Planuojami ta proga susitikimai ir su PLB, verslo žmonėmis, Amerikos Žydų Komitetu.

Rugsėjo 29 d. prez.A. Brazauskas susitiks pokalbiams su Baltic Fund atstovais dėl investicijų Lietuvoje.

JT tuo metu pasakys kalbas ir JAV prez. B.Clinton'as, Belgijos Užsienio Reikalų ministeris W.Claes, Europos Bendrijos vardu, Latvijos prez. G.Ulmanis.

Prez. Algirdas Brazauskas su palydovais rugsėjo 29 d. iškris į Los Angeles, kur dalyvaus JAV LB rengiamoje verslo konferencijoje ir pakviestas atidaryti Kalifornijos Lietuvių Dienas.

Šią delegaciją sutiks ir lydės Lietuvos ambasadorius JAV-se Stasys Lozoraitis ir Garbės gen.konsulas Los Angeles Vytautas Čekanauskas. Iš ten delegacija grįš į Lietuvą.

Tai bus nemažas bandymas ir darbo krūvis prezidentui Brazauskui, tiek fiziniai, tiek psichologiniai. Reikia jam linkėti pasirodyti garbingai.

DEMJAUKAS PAGALIAU IŠLEIDŽIAMAS

J. Demjanjuko, neteisinau apkalinto žydų žudynėms II-jo pasaulinio karo metu, ir supainiotu su žudiko "Ivan Žiauriojo" personažu, byla, galų gale baigta: "Tai viskas. Nebėra jokios man žinomos legalios galimybės jį ilgiau čia laikyti, - pareiškė Joram Šeftel, Izraelio advokatas, gynęs Demjanjuką.

Jo šeima atvyksta iš JAV, Cleveland'o ir kartu vyks atgal į JAV, iš kur Demjanjukas buvo skubiai išvežtas teismui Izraelyje, atėmus jam pilietybę.

Kadangi apkaltinimai buvo teisiniai klaidingi, tai federalinis teismas Ohio valstijoje peržiūrės bylą, ar jam buvo su pagrindu atimta JAV pilietybė. Kol kas jam bus išduota laikina viza sugrįžtant į JAV.

AUSTRALIJA NORI TAPTI RESPUBLIKA

Australijos min. pirm. Paul Keating rugsėjo 19 d., atvykęs į Londoną, susitiko su karaliene Elzbieta jos Balmoral rūmuose. Jis supažindino karalienę su australų pageidavimu, kad Australijos valstybės galva būtų australas, o

2 psl.

ne Britanijos karalienė, nors giliai respectuojama kaip iki dabar. Į jo pateiktą planą karalienė atsakė lygiai taip pat atvirai, kad ji sutiksianti su Australijos gyventojų nuosprendžiu ir veiks atitinkamai.

Lietuvoje

B.N. SENSACIJA LIETUVOJE

Rugsėjo mėn.16 d. iš trijų SKAT kuopų buvo pavogta 141 automatas ir pistoletas. 30 savanoriškos krašto apsaugos vyrų kartu su tais ginklais atsidūrė Kazlų Rūdos miške pas Joną Maskvytį, Kauno rinktinės jaunesnįjį leitenantą.

Savanoriai pasitraukė į miškus ne su tarnybiniais ginklais, bet su atimtais iš kelių kartus užpultų nusikaltėlių grupių.

Į Kauną buvo skubiai atvykęs Savanoriškosios Krašto Apsaugos Tarnybos štabo viršininkas J.Gečas.

Apie tuos sukilėlius rašo visi Lietuvos dienraščiai.

Pagrindinė priežastis, kaip iki dabar atrodo yra tai, kad savanoriai nėra aprūpinami pakankamai gera technika nei tinkamais ginklais pavedant jiems saugoti įvairius objektus.

"Lietuvos Rytas" skelbia, kad j.ltn. J.Maskvyčiui Kauno prokuratūroje iškelta baudžiamoji byla už tarnybinių įgaliojimų nesilaikymą. Pranešama, kad jau birželio mėnesio pradžioje jis asmeniniams reikalams reikalavo stambios pinigų

DU METAI BIOSFEROJE

Arizonoje, 3 akry plote, privačiai remiamame biosferiniame pastate savanoriškai 4 moterys ir 4 vyrai dalyvavo eksperimente, praleidžiant 2 metu toje uždaroje ekologinėje aplinkoje. Tikslas - išgyventi iš daugiausia pačių išauginto maisto, perdurbant vandenį, liekanas ir didesnę dalį oro.

Iš stiklo ir plieno sukonstruotame pastate randasi miniatiūrinė džunglių giraitė, dykuma, okeanas ir savana, atitinkamai planetos žemės aplinkai. Kelis kartus prireikė atidaryti pastato duris, nes reikėjo pumpuoti oksigeno, nes oras viduje buvo pasidaręs per daug "retas". Taip pat prireikė kai kurių palidomų instrumentų, vitaminų, vabzdžių rūšių, kurie naikinami ūkio kenkėjais. Per tą laiką viduje augino ir visčius, ožkas, daržoves, apie 80% maisto. Vištos nustojo dėjusios kiaušinius, visi eksperimentininkai prarado nemažai svorio, tačiau jautėsi patenkinti galėję rekordiniai ilgai išgyventi uždaroje aplinkoje. Jie studijavo vabzdžius, gyvulius, paukščius ir žuvis 5-iose aplinkos sferose.

LIETUVOS POLITINIŲ KALINIŲ IR TREMTINIŲ SAJUNGA PERSIKELIA Į KITAS PATALPAS:

Lietuvos Politinių Kalinių ir Tremtinių Sąjunga persikelia į buvusias RAMOVĖS patalpas. Jai reikia įsivesti atskirą šildymo sistemą. Marija Leparskienė atsiuntė 100 dol., kuriuos skiria šiam tikslui.

Norintieji prisidėti prie šio prasmingo reikalo, aukas prašome siųsti į: Consulate General of Lithuania 235 Yorkland Blvd., Suite 502, Willowdale, Ont., M2J 4Y8, Canada, pažymint, kad jos skiriamos Lietuvos Politinių Kalinių ir Tremtinių Sąjungai.

sumos. Sausio mėnesį šiais metais SKAT Kauno rinktinė buvo paskelbusi memorandumą, kuriame sakoma, kad "LDDP Seimas diktuoja ministeriui kariuomenės reorganizaciją, o ministeris pavyzdinčiai vykdo. SKAT naikinimo procesas pasiekė apogėjų: sistemingas smeižtas kairiosios pakraipos spaudoje, savanorių šalinimas iš darbo, policijos teroras". Paskutiniame punkte tvirtinama, kad "būsima reorganizacija išduoda nacionalinės gvardijos idėją".

SVETIMŲ JĖGŲ DĖMESYS SAVANORIŲ KONFLIKTUI-PAVOJINGAS LIETUVAI

Tokiems įvykiams, kaip Kauno savanorių konfliktas didžiausią interesą turi didelio kaimyno žvalgybos, kad kompromituotų Lietuvą ir parodytų bloguosius kariuomenės išvedimo iš

Baltijos šalių padarinius, pažymėjo Seimo opozicijos lyderis Vytautas Landsbergis rugsėjo 20 d. Seime įvykusioje spaudos konferencijoje. Jis atmetė galimybę, jog tai galėtų būti LDDP pagąsdinimas, kad šauktųsi Maskvos pagalbos. Svetimų jėgų suinteresuotumas gali būti pavojingas Lietuvai, pasakė opozicijos lyderis. Jo nuomone galimos dvi įvykių tendencijos. Formalus griežtumas - kelias į tolimesnį nesuskalbėjimą, arba išsiaiškinti kaip būtų galima SKATĄ panaudoti kovai prieš nusikalstamumą. V. Landsbergis sakė, jog negali būti kalbos apie šios tarnybos mažinimą arba taupymą jos sąskaita, nes tai pagrindinė jėga, kuri atgrasintų kitų šalių avantiūristus.

● ELTOS pranešimu, incidentas su Savarankiškosios Krašto Apsaugos tarnybos savanoriais, pasitraukusiais su ginklu iš dislokacijos vietos į Kazlų Rūdos miškus, deja, nesibaigė. Algirdas Brazauskas rugsėjo 20 d. tradicinėje Lietuvos radijo pirmadienio laidoje pasakė, kad ir kokios būtų incidento priežastys, tokių veiksmų toleruoti negalima.

● Rugsėjo 20 d. Respublikos Prezidento kabinete įvyko Valstybės Gynybos Tarybos posėdis. Kaip pranešė Prezidento atstovas spaudai Nerijus Maliukevičius, jame buvo plačiai aptarta, kaip sparčiau įgyvendinti krašto apsaugos sistemos priemonių programą, tobulinti esamus įstatymus ir priimti naujus dokumentus, regimentuojančius krašto apsaugos tarnaujančių žmonių socialines garantijas. Būtina Respublikos Seime kuo greičiau patvirtinti įstatymus, nacionalinio saugumo koncepciją, priimti šalies karinę doktriną, parengti konkrečią ilgalaikę Krašto apsaugos sistemos plėtojimo programą.

Posėdyje buvo nutarta, kad Prezidentas Algirdas Brazauskas ketvirtadienį susitiks su Savanoriškos Krašto apsaugos tarnybos štabo vadovybe ir rinktinių vadais.

MEMORIALAS EŽERO PAKRANTEJE

LIETUVOS RYTAS rašo, kad Dauniškio ežero pakrantėje iškurtas memorialas pokario metu ginkluoto pasipriešinimo dalyviams už nuopatais. Jie studijavo vabzdžius, gyvulius, paukščius ir žuvis 5-iose aplinkos sferose.

Čia atveždavo nužudytų

rezistencijos dalyvių lavonus ne tik iš Utenos kalėnimo (ten dabar išsikūrusi psichiatrinė ligoninė), bet ir iš Anykščių, Ukmergės, Švenčionių, Ignalinos, Molėtų ir kitų rajonų miškų.

Dabar čia išlikusi didinga koplyčia, gerai matoma iš visų Utenos kampelių. Aptvertas ir sutvarkytas memorialinių kapinių plotas. Pastatyti meniškai tautodailininkų daryti kryžiai.

Memorialo statybą finansavo iš Rytų Aukštaitijos kilę JAV lietuviai emigrantai, dabar gyvenantys New Yorke - daktarė Marija Sutkutė-Zemaitienė ir Aleksandras Žemaitis. Kūrė memorialą architektas Algirdas Kuras, konstruktorius Antanas Remeikis, vitražistas Andrius Surgailis, tautodailininkas Kazimieras Šeža. Statybai vadovavo Utenos dekanas klebonas Petras Adomonis.

● Rugsėjo 16 d. į Vilnių buvo atvykęs Estijos Vidaus Reikalų ministrė Lagle Parek. Susitiko su Vidaus Reikalų min.Romašiu Vaitiekūnu, pasirašė protokolą, kuriame nustatytos abiejų valstybių ministerijų tolesnio bendradarbiavimo galimybės. Ypač kreipiamas dėmesys į nusikaltėlių keliavimus, ne paisant jokių sienų.

ŽALGIO MEMORIALINIS PARKAS

Vienas stogastulpis Vytautui, kitas - Jogailai, 11 stogastulpių - Lietuvos kariams, 6 kitų tautybių kariūnams, kurie grūmėsi Lietuvos kariuomenėje: lenkams, rusams, ukrainiečiams, gudams, čekams, totoriams. Ir dar 7 koplytstulpiai skaudams Lietuvos įvykiams - 1863 metų sukilimui, lietuviškos spaudos uždraudimui, Nepriklausomybės kovoms, tremtims ir kt. atminti. Štai koks bus Žalgirio memorialinis parkas, kuriam vieta - laukyme ties Cinkiskėmis. Parko įkūrimo vieta iniciatyvinės grupės nusizūrėta jau seniai. Stogastulpiai ir koplytstulpiai į muziejų bus pradėti vežti jau artimiausiomis dienomis iš Babilono, kur pusantr mėnesio vyko tautodailininkų vasaros stovykla. (KD)

REKONSTRUOS GELEŽINKELIUS

Susisiekimo ministrijoje prasidėjo konkursas dėl teisės rekonstruoti ir elektrifikuoti Lietuvos geležinkelius. Ši projektą finansuoja Europos Ekonominė Bendrija. Konkurse dalyvauja prancūzų "Sofrerail", ispanų "Sener Ingenieria Sistemas", "Deutsche Eisenbahn Consulting", danų "Kampax" ir belgų "Transurb Consult". Projekte numatoma patobulinti Vilniaus-Klaipėdos geležinkelį, kad traukiniai galėtų važiuoti 125 mph.(200 km. per valandą) greičiu ir Europoje naudojamo pločio geležkelį iš Kauno į Seštokus.

ŪKININKŲ ŠAUKSMAS

"Atgavome dalį vyro žemės - 21 ha (jo tėvai turėjo 30 ha, buvo ištremti į Sibirą). Iš kolūkio jokios paramos negavome, nes kolūkiečiai nebuvo. Kita žemės dalis užstatyta, išdalyta kitiems" - sako ūkininkė, Prienų rajono, Veiverių apylinkės tarybos deputatė Dalia Raslaviečienė.

"Kai pradėjome ūkininkauti, - tęsia D. Raslaviečienė, - neturėjome nei technikos, nei gyvulių. Sunku buvo nuspėti, kas

Savo kelionę Pabaltijo valstybėse Popiežius užbaigė Estijoje, Tallinn'o mieste. Ir čia, kaip Lietuvoje ir Latvijoje, Jonas Paulius II-is kvietė susitikyti ir atleisti vieni kitiems po pusimtį metų trukusios sovietinės okupacijos. Jis ragino sujungti jėgas ir dirbti bendrai gerovei.

Išdėmėtiną ir svarbią mintį išreiškė Popiežius, kalbėdamas Lietuvoje jaunimui: "Laimės neranda tie, kurie rūpinasi tik savimi ir klausosi klaidingų pranašų, kurie veda į besaikį naudojimą gėrybių, į moralinį palaidumą, egoizmą ir religinį abejumą".

Rygoje, Latvijoje jis panašiai pabrėžė, jog "demokratija be tvirto mokslo pagrindo gali lengvai pasidaryti apgaulinga ir griauianti žmogaus orumą mažiau kaip kad komunizmas. Ne visada lengva vykdyti tai, kas gera" - kalbėjo jis, - "o laimėti revoliuciją-nepriklausomybę nuo Sovietų Sąjungos pasirodė lengviau, negu ją įgyvendinti.

Apie Latvijoje ir Estijoje dar tebesančią rusų kariuomenę, buvo atkreiptas Popiežiaus dėmesys. Jis, tačiau - diplomatiškai - pasisakė (kaip mums atrodė, remdamasis rusų skundais dėl jų diskriminacijos), kad "reikia respektuoti kalbą ir kultūrą įvairių socialinių grupių, nes tik tai gali suteikti gyvybines sąlygas bendram taikingam sugyvenimui".

bus ateityje. Per ūkininkų sąjungą nusipirkome sunkvežimį ir mažą traktoriuką, dalį smulkių padargų. Užsiuoginė ir pardavę gyvulių, nusipirkome arkli. Dar trūksta sėjamosios, didelio traktoriaus. Kombaina žadame pirkti keliese. Ūkininkams reikėtų turėti savo techniką, nes bendrovė už paslaugas lupa didelius pinigus (kad kombainas nukerta 1 hektarą javų, reikia mokėti 8 litus). Laimė, išliko beveik visi ūkio pastatai, erdvus gyvenamasis namas, tad kol kas statyti nieko neketiname.

Pelno neskaiciuojame. Gyventi užtenka. Per pirmuosius ir antuosius ūkininkavimo metus nelabai turėjome ką parduoti. Iš trečiojo derliaus jau turėjome ką parduoti, bet valstybė nesuperka nei gyvulių, nei grūdų. Santaupos pavirto į nieką. Artėja ruduo, reiks arti dirvas, tačiau iš kur paimti litų, kad galėtume nusipirkti kuro? Vie-

na kitą grūdų centnerį galima parduoti turguje, bet taip problemos neišsprendsi. Grūdus siūloma vežti saugoti, nenurodant kada ir už kiek jie bus nupirkti. Šiaip dalis grūdų gali pradingti, ir nieko už juos nebegausi. Kita vertus, daug ūkininkų neturi svirno, patys grūdų negali išvalyti, neturi kur jų laikyti. Dideli rūpesčiai užgula kaimo žmogų".

D. Raslaviečienė sako, kad esame apgaudinėjami kaip ir sovietmečiu. Jau du mėnesiai nemoka už pristatytą pieną. Nuo rugpjūčio pirmos dienos sumažino pieno supirkimo kainą o niekas apie tai nepranešė. Visi tikėjosi gauti po 30 centų. Kaimo žmonės yra apėmęs visuotinis pasipiktinimas. Nė viena siūlo apsiginkluoti šakėmis ir keliauti į Vilnių piketuoti. Ko gero, taip ir įvyks, - mano ji.

(Iš GIMTASIS KRAŠTAS, 1993, rugsėjo 9-15 d.)

130 TRAKTORIŲ LIETUVOS ŪKININKAMS

Lietuvos generalinio konsulo H.Lapo pradėtas "TRAKTORIUS ŪKININKUI" VAJUS jau užpildo 130 traktorių su padargais. Papildomai traktorių užsakė: R.Gajauskas, V.Daugirdas, Toronto Kredito Kooperatyvas PARAMA (2 prie 10-ties ankstyvesniųjų), B.N., C.Lakačiauskas, A.Švitra, J.Sleinius, A.Karalevičius, NN., S.Misevičius, J.Vaskela (antra), A.Kairys, C.Jasutienė, A.Astravas (antra) ir J.Strodonskis.

Traktorius T-25A su vežimu, dviem plūgais, kultivatoriumi ir šienpjove kainuoja US\$2550, plius pristatymas nuo \$50 iki \$100, priklausomai nuo atstumo.

Šis 33 arklio jėgų dyzelinis traktorius yra skalus, labai tinkamas mažesniems ūkiams ir rekomenduojamas Žemės ūkio Ministerijos. Ūkininkas, gavęs traktorių, pasirašo pasižadėjimą, kad be pirkejo sutikimo jis traktoriaus negali parduoti, išmainyti arba perleisti kitam. Pasinaudokime šiuo vėjumi ir pirkime traktorių savo giminėms- ūkininkams. Jeigu ūkininkų-giminių neturite, ūkininkai sąrašą galite gauti Generaliniame Konsulate. Ūkininkai yra buvę partizanai, tremtiniai, atgavę tėviškes ir neturį kuo apdirbti žemės.

Traktoriaus pirkimo reikalu prašome kreiptis į: Consulate General of Lithuania, 235 Yorkland Blvd., Suite 502, WILLOWDALE, Ontario, CANADA, M2J 4Y8, tel:(416)494-8313 Fax: (416) 494-4382.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Iki šiol šis fondas išleido per 700,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis kapitalas neličiamas. Tik palūkanos gali būti skiriamos lietuviškai veiklai.

Sudarydami testamentus, prisiminkime Kanados lietuvių fondą (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais - aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Aukas siųsti: Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6,

Žinokime kad:

FONDO TIKSLAS - LIETUVYBĖS IŠLAIKYMAS

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Kairėje:
Mokiniai susirikiavę
prie Vilniaus
aerouosto pastato
laukia Šventojo
Tėvo.

Dešinėje:
Popiežiaus lėktuvas
tik ką atskridęs į
Vilniaus aerouostą.

Abi nuotraukos
L. Stankevičiaus

POPIEŽIAUS JONO PAULIAUS II APSILANKYMAS LIETUVOJE 1993 M. RUGSĖJO 4-8 D.D.

Liudas Stankevičius

Šiai didelei šventei buvo ypatingai daug ruošiasi miestuose, kuriuose Popiežius lankėsi. Jau nuo rugsėjo 1 dienos buvo uždrausta įvažiuoti automobiliais iš kitų miestų į Vilnių.

Gateš, per kurias važiuo garbingasis svečias, iš abiejų pusių buvo apstatytos medinėmis tvorelėmis, skirtoms maldininkų apsaugai. Tokių tvorelių sostinės svečiams apsaugoti buvo pagaminta 10,500. Sukalti vieną 2 metrų ilgio ir 1 m. aukščio tvorelę kainavo 40 litų.

Visas miestas buvo pilnas policininkų, atgabentų iš įvairių Lietuvos miestų ir jie stovėjo iš abiejų gatvės pusių kas 4-5 metrai. Iš viso apsaugai buvo paimta 10,000 žmonių.

Pradžioje buvo galvota, kad Šventasis Tėvas atskristų į Šiaulius, ir jo lėktuvas nutūptų buvusiam rusų kariuomenės aerouoste, kuris dabar priklauso lietuviams. Bet apgalvojus nutarta, kad Popiežius nusileis Vilniuje, tuo įrodydamas, jog Vilnius priklauso Lietuvai. Dėl to Vilniaus lenkai buvo labai nepatenkinti...

Pagalau šėštadienį rugsėjo 4 d., oras buvo apsiniaukęs, bet valandai prieš Šventojo Tėvo atskridimą, suspindėjo rudenio saulė ir prie išiesto raudono kilimo aerouoste atžygiavo lietuvių garbės sargybos kuopa su orkestru.

Paciame viduryje, netoli kilimo, keturkampiai apjuosta vieta, kurioje buvo susispietę viso pasaulio žurnalistai ir televizijų reporteriai su savo kameromis, jų tarpe ir aš turėjau laimės iš labai arti viską stebėti ir fotografuoti. Tam svarbią įvykiui buvo akredituoti 306 žurnalistai, tik žinoma, ne vis jie čia buvo aerouoste.

Kiek vėliau, automobiliu atvažiuo Lietuvos Respublikos prezidentas Algirdas Brazauskas. Po jo susirinko 17 atstovybių, esančių Lietuvoje, ambasadoriai, ir susirikiavo visi į vieną eilę. Tuomet pasirodė įvairūs vyskupai, kardinolai ir dvasiškiai, kurie susirikiavo raudonojo kilimo šone pačioje jo pradžioje.

Punktualiai 3 val. popiežiaus Jono Pauliaus II lėktuvas "Alitalia" bendrovės, nusileido ir pasipuošęs su Lietuvos ir Vatikano vėliavomis, pamažu riedėjo prie raudonojo kilimo. Bematant atsidarė lėktuvo durys, išlipo keletas žmonių. Vilniaus arkivyskupas A. Bačkis su kitu dvasiškiu laipteliais užlipę ir įvirsę ir įėjo į lėktuvo vidų. Netrukus jie atsivedė baltai apsirengusį Šventąjį Tėvą, kuris visiems pamojavo.

Nulipęs nuo laiptelių, Popiežius atsiklaupė ir pasilenkęs pabučiavo Lietuvos žemę. Tada su juo pasisveikino

Lietuvos Prezidentas A. Brazauskas, pabučiuodamas, pagal tradiciją, jo rankos žiedą. Popiežius, sveikindamasis su visais dvasiškiais, artėjo prie estrados dviejų mikrofonų. Prezidentas A. Brazauskas atsistojo prie kairiojo mikrofono, o šalia jo, iš dešinės, atsistojo Šventasis Tėvas priešais kitą mikrofoną.

Lietuvių garbės sargybos orkestras užgrojo Vatikano himną, ir po to Lietuvos himną. Orkestrui nutilus, sveikinimo kalbą pasakė prez. Brazauskas, o po jo, labai gražia lietuvių kalba (kurį išgirdę net vietiniai lenkai labai stebėjosi) Popiežius kreipėsi į Lietuvos gyventojus.

Šioje reikšmingoje kalboje, mums lietuviams, buvo malonu išgirsti, kad Šventasis Tėvas neužginčijamai pripažino Vilnių esantį Lietuvos sostine. Savo kalbos pradžioje jis tarė: "Nepaprastai jaudindamasis, ką tik pabučiavau Lietuvos žemę...", o vėliau, baigdamas pasakė: "Meldžiu Dievo globos kiekvienam iš Jūsų, apaštalinei kelionei, pridedančiai šiame sostinės aerouoste ir nuosirdžiai visus laiminu."

Po to, pasisveikinęs su diplomatais, jisai sėdo į papamobilį ir per visą miestą važiuojo į Arkikatedrą. Reikia pažymėti, kad visi keturi papamobilio vairuotojai buvo lietuviai, Valstybės vadovų Apsaugos departamento darbuotojai. Jie specialiai buvo ruošiami Vatikane.

Prie Arkikatedros Popiežiaus laukė minios žmonių, ne tik iš visos Lietuvos, bet ir iš Lenkijos, Baltarusijos, Ukrainos, Rusijos ir t.t.

Šventasis Tėvas Vilniaus Arkikatedrai padovanojo auksinę šv. Mišių pakylėjimo taurę su išpaustu Popiežiaus herbu.

Pasibaigus šv. Mišioms, jis dar vis neskubėjo iš jos išeiti, bendraudamas su susirinkusiais, juos paliesdamas, laimindamas ir persimesdamas vienu kitu žodžiu.

17:25 val. iš Arkikatedros Popiežius automobiliu išvyko į Prezidentūrą susitikti su Lietuvos prezidentu A. Brazausku. Tasai pasitiko jį išlipantį iš limuzino. Svečiuodamasis Lietuvos prezidentūroje, Popiežius prez. Brazauskui išteikė paveikslą "Madona saulės populi romani", kurį turėjo atnešti net du vyrai specialioje dėžėje. Tai iš spalvotų akmenukų sudėliota mozaika, padaryta Vatikane. Ši Madona su Kūdikiu yra kopija paveikslo, esančio vienoje Vatikano koplyčių, o prezidentas Popiežiui padovanojo gražų gobeleną.

Po to 18:30 val. Vatikano valstybės vadovas išvyko į Nunciatūrą. Vakare, 21:30 val. Popiežius Aušros Vartuose kalbėjo rožinį, kuris buvo perduodamas Vatikano Radijo ir Televizijos į visą pasaulį. Čia jis padovanojo Aušros Vartų Marijos garbei auksinį Rožinį. Po Popiežiaus kalbos ir palaiminimo, jam išeinant, buvo giedama giesmė, kurią jis yra pamilęs: "Marija, Marija".

Tą patį vakarą per Vilniaus lenkų televizijos žinias,

gavosi idomus paradoksas - Popiežiaus kalbą reikėjo versiti į lenkų kalbą.

Sekmadienį, rugsėjo 5 d. Šventasis Tėvas iš pat ryto pradėjo susitikimą su Lietuvoje esančių nekatalikiškų religinių bendruomenių atstovais. Paskui jis nuvyko į Antakalnio kapines pasimelsti ir pašventinti SAUSIO 13-osios ir Medininkų žudynių aukų kapus. Į pačias kapines garbingasis svečias atėjo pėsčiomis, lydimas dvasiškių.

10:30 val. Popiežius vyko į Vingio parką atnašauti šv. Mišias. Estradoje buvo įrengtas altorius, čia jau laukė apie pusantro šimto tūkstančių maldininkų ir lengvas lietutis, o Lietuvos chorai giedojo įvairias giesmes. Kai tik pasirodė papamobilis, visa minia pradėjo ploti. Jis, išlipęs iš papamobilio, ėjo prie pirmųjų eilių, kur buvo susėdę įvairūs invalidai, ir juos laimino.

Chorams giedant "Pulkim ant kelių", Popiežius priėjo prie altoriaus aukoti šv. Mišias, o jam asistavo Lietuvos vyskupai ir kunigai. Prie altoriaus maldos buvo kalbamos lietuvių, lenkų, baltarusių ir ukrainiečių kalbomis, o šv. Mišių metu jisai pakrikštijo 10 jaunų žmonių.

Mišiose dalyvavo Lietuvos Seimo Vyriausybės nariai ir diplomatinis korpusas, išskyrus Lietuvos prez. Brazauską, kuriam važiuojant į Vingio parką, užėjo tulžies akmenų priepuolis, ir jis pakelyje turėjo sustoti ligoninėje.

17 val. Popiežius susitiko Apaštalo Sosto nunciatūroje su Lietuvoje akredituotais užsienio šalių diplomatais, į kuriuos jisai kreipėsi prancūzų kalba.

18 val. šv. Tėvas šv. Jonų bažnyčioje susitiko su kultūros ir mokslo darbuotojais. Čia jį pasitinka ir sveikinimo žodį taria Vilniaus u-to rektorius prof. dr. R. Pavilionis. Po to sekė garbingojo svečio kalba, po kurios jis pasirašė universiteto svečių Garbės knygoje. Universitetas jam padovanojo medalių rinkinį.

19:10 val. įvyko šv. Dvasios bažnyčioje Popiežiaus susitikimas su lenkų bendruomene, kurių čia atėjo daugiau kaip tūkstantis. Sveikinimo žodį pirmiausiai tarė Vilniaus arkivyskupas A. Bačkis. Po jo kalbėjo šv. Tėvas, kreipdamasis į minią šiais žodžiais: "Mieli lenkų kilmės lietuviai..." Tokio Popiežiaus kreipimosi susirinkusieji nesitikėjo. Jiems tai buvo staigmena, kadangi jie visumet save laikė didesniais lenkais už tikruosius Lenkijos lenkus.

20:10 val. garbingasis svečias atvyksta į Arkivyskupijos rūmus, kur Rotušės aikštėje grojama Hendel'io "Mesijas", atliekamas S. Sondeckio vadovaujamo Lietuvos Kamerinio orkestro ir Biugelio vadovaujamų Kauno chorų.

Kaunas, rugsėjo 6 d., pirmadienis

8 val. ryto šv. Tėvo malūnsparnis kilo iš Vilniaus aerouosto Kauno link. Kauno Santakoje suplaukė tiek žmonių, kiek akys užmato. Dar niekuomet kauniečiai nėra čia matę tokio didelio susibūrimo. Žmonės laukė, o prie altoriaus ant kalnelio giedojo didžiulis Kauno valstybinis ir dar keli kiti chorai. Staiga pasirodė papamobilis. Mašina judėjo iš lėto, ir sustojo prie zakristijos. (b. d.)

• Šių metų pradžioje, kaip rašoma LIETUVOS AID, Ryšių Ministerijos pašto ženklų, skirtų Popiežiaus lankymuisi Lietuvoje konkursą laimėjo Andrius Repšys. Jis yra Vilniaus Dailės Akademijos IV-jo kurso studentas. Sukurti 4 ženklai, atitinkantys vieto-
ves, kur lankysis Popiežius: Aušros Vartai, Kauno Nemuno-Nerijos santaka, Šiluvos koplyčia ir Kryžių Kalnas. Visuose bus ir popiežiaus Jono Pauliaus II-jo atvaizdas.

Šią naują ženklų seriją leidžia "Pašto Ženklo" leidybos centras.

NAUJAUSI ENERGIJOS TAUPYMO METODAI

Québec'o prov. Energijos Taupaus Apvaldymo Asociacija AQME (Association Québécoise pour la Maîtrise de l'Énergie) paskyrė žymenis už naujausius pagerinimus statybos, industrijos, produkcijos pristatymo, medžiagų perdavimo, transporto srityse ir Concordia u-to studento projektui.

AQME trofėja teko Jean Pierre Bertrand, Montrelio General Hospital ligoninės įrengimų direktoriui už jo įnašą AQME.

Minima organizacija sudaro 600 narių, kurie teikia informaciją, kaip sumažinti energijos naudojimą.

Prancūzų kalba tai jūsų raktai į Québec'o gyvenimą!

Prancūzų kalbos žinojimas

padės jums skubiai įsijungti į Québec'o gyvenimą ir susirasti darbą.

Prancūzų kalbos kursų veltui naujiems imigrantams pastoviai gyvenantiems Québec e siūlo

le Ministère des Communautés culturelles et de l'Immigration ("Kultūrinių bendruomenių ir imigracijos ministerija").

Le COFI (Centre d'orientation et de formation des immigrants) - pirmasis etapas įsijungiant į Québec'o gyvenimą.

Kursai pritaikyti pagal jūsų prancūzų kalbos žinių lygį, jūsų mokymosi ritmą ir išsilavinimą.

Finansinė parama suteikiama tam tikromis sąlygomis.

Užsiėmimų tvarkaraštis: 4 val. per dieną, 5 dienos per savaitę, rytais arba po pietų.

Kursas tęsiasi ilgiausiai 30 savaitių.

ĮSIRAŠYKITE TUOJAU PAT!

Dėl informacijos ir susitikimų prašome kreiptis:

Montréal 864-9191
Montréal 928-7711
(South Shore of Montréal)

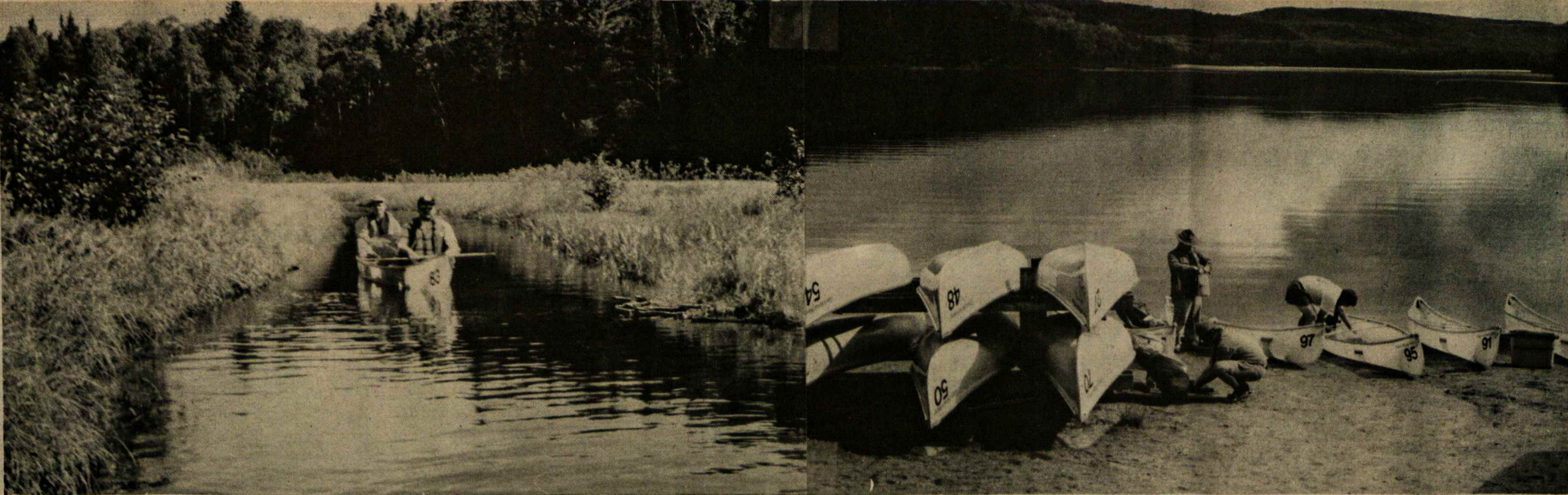
Laval, Laurentides, Lanaudière 681-2593
(North Shore of Montréal)

PASTABA: Norint užsiregistruoti, reikalingas statuso įrodymas.

Gouvernement du Québec
Ministère des Communautés culturelles
et de l'Immigration

Montrealio skautai
Vyčiai savo
tradicinėje rudens
iškyloje su
baidarėmis

Nuotraukos
Gintaro Nagio.

PAVADINK, KAIP PATINKA

R.Vaicekaskas

Visus mus, susėdusius prie stalo, šeimininkė vaišino, kuo turėjo. Tvyrojo tikra šermenų nuotaika. Staiga atsivėrė durys ir įėjęs žmogus su gitara tarė: "Ar nesutrukdysiu jums?" Nekviestas svečias buvo pasodintas prie stalo. Tai buvo Saška Lukatiovas. Gitarą paguldė į vaikišką lovytę. Įdomus tai buvo žmogus. Rusas, išstremtas iš Leningrado į Janos upės žemupį, vėliau pakliuvęs į Bykovą. Šeimos jis neturėjo, buvo gerokai pagyvenęs ir labai mėgo išgerti. Gerai grojo gitara ir labai įdomiai dainuodavo. Turėdamas ūpą, vieną dainos kupletą dainuodavo savo balsu, o antrą - moterišku. Ir taip vykusiai, kad niekad nepagalvotum, jog tai ne moters balsas. Jis buvo ypatingas tuo, kad niekas - nei direktorius, nei partorgas, net NKVD komendantas - nepajėgė jo priversti dirbti. Saška iš žvejų gaudavo vieną kitą žuvį, už grojimą vestuvėse susigraibydavo šiek tiek pinigų, užeidavo išgerti ir nekviestas. Niekad netriukšmaudavo, būdavo pabrėžtinai mandagus, o su gitara išsiskirdavo tiktai miegodamas.

Besivašinantys vis prisimindavo Martemjano Sergejevičiaus geruosius bruožus. Mudų su viršila net nežinojome kad velionis buvo labai geras, jautrus darbininkams, labai rūpestingas tėvas, labai sąžiningas TSKP narys ir t.t. šermenų dalyviai (ne tiktai vyrai, bet ir moterys) netyčia klajojanti žvilgsnį vis mesdavo į stovintį ant stalo spirita. Nebuvo progos pradėti gerti. Visus išgelbėjo Saška. Nutaikęs progą, tarė: Pagerbkime Martemjaną Sergejevičių. Kiek žinau, jis mėgo išgerti. Išgerkime ir mes". Našlė kažkuriam padavė sprita. Visi gėrė, net ir moterys, o našlė iš didelės pagarbos savo vyrui, net mikliau už kitas. Išgėrė dar kartą, o po kiek laiko net du kartus iš eilės. Pasidarė lyg ir jaučiau - dingo prislėgta nuotaika, šermenų oficialumas. Pralinksėjo visi. Našlė irgi. Žvejo Sosnovcevo žmona, paėmusi kažką panašaus į padėklą, tarė: "O dabar prašom našlaičiams pieniukui". Kiekvienam dalyviui buvo pakištas padėklas, į kurį krito pinigai. Saška, niekad pinigų neturėjęs, išties užsigavęs tarė: "Kas čia darosi? Pavalgei, išgėrei, o dabar mokėk! Va jums".

Visi nemaloniai pasijutę, sužiuro į lėkštes. Bekylanti incidentą kaipmat užgniauzė direktorienė, kiekvienam įpylusi spirito. Nuotaika pagerėjo. Vėl grįžo pirmykštis ūpas. Vėl į stiklines buvo pilamas spiritas. Savo dalį spirito kelis kart įpylėme Sašai. Su viršila spiritu palaistėme ant palangės stovėjusį balzamą.

Ilgai tylėjęs žvejys Sosnovcevas tarė: "Martemjanas Sergejevičius labai mėgo dainuoti. Jo inėgiamiausia daina buvo "Široka strana moja rodnaja" - padainuokime...

Galinga banga ritosi daina. Po jos skambėjo jau kitos nemažiau populiarios ir jausmingos dainos. Šitaip buvo šermenyse įteisintas dainavimas. Per pertraukėlę tarp dainų, pasinaudojęs proga, Saška Lukatiovas tarė: "Martemjanas Sergejevičius labai mėgo skambinti gitara. Pasikambinsiu ir aš". Kadangi gėrimas ir dainavimas jau buvo įteisinti, o savo žodžiais Saška įteisino ir skambinimą, tai iš lovytės paėmęs gitarą pradėjo groti, muziką paįvairindamas daina. Pritariant gitarai, ir dainos tapo jausmingesnės. Dabar jau visi dainavo kartu. Net našlė. Matydamai tokią šermenų eigą, mudų su viršila norėjome jau sprukti iš šio pobūvio, bet mus griežtai sulaukė žvejienė su našle, tarusios: "Ką jūs, vaikinai, darote? Pavalgėte, išgėrėte, it į valgyklą atėję, ir einate namo. Tai nepagarba Martemjanui Sergejevičiui. Sėskite ir dainuokite kartu".

Kuo toliau, tuo įdomiau ir linksniau darėsi. Net labai. Išsinagines Saška grodamas ėmė dainuoti moterišku balsu. Visiems buvo jauku, malonu, linksmu. Turbūt ir Martemjanui Sergejevičiui pragare. Šermenys artėjo prie kulminacijos. Gitarai ir dainai nutilus, žvejys sušuko: "Martemjanas Sergejevičius labai mėgo šoki (pliaską). Pasuksiu ir aš - "Japločko". Saška! Muziką!" Iš užstulės išlindo žvejys Sosnovcevas - gal dviejų metrų ūgio vyras. Be švarko, tik su atsagstytais marškiniais ir vatinėmis ne užsegtais kelnėmis, su popirosu "Belomor" dantyse. Tas jo šokis buvo gan originalus. Bešokdamas išpyrė sūdytino vyriausitajai technologei, trukdžiusiai jam ir draugeliui apsisukti. Šokis visiems labai patiko. Ypač instruktoriui Jakutui. Tas iš pasitenkinimo vis šaukė: "Učugej". Kiti vis ragino Sosnovceva: "Davaj v prisiadku! Davaj, davaj." Šis stengėsi. Veidas nuo spirito ir šokio smarkiai įraud. Prakaito lašelis pakibo net ant nosies galo, o Sosnovcevas vis stengėsi...

Nujausdami būsiant kažką negerą, mudu du viršila atsisėdome arčiau durų. Netrukus viršila nepastebimai dingo. Aš nusprendžiau būti iki pabaigos arba bent tiek, kiek leis aplinkybės. Jaučiau liūdną šermenų finalą, nes buvo išgerta daug spirito. Šermenų dalyviai buvo agresyvių net blaivūs būdami. Supratau, kad be mustynių nebūs apsieita. Neaišku tik buvo, kas jas pradės ir kokių pretekstu. Netrukus prieš Čaplyškiną atsisėdo leisgyvis šokėjas Sosnovcevas.

(bus daugiau)

Information

Ville de Montréal

Important notice - garbage pickup

The Ville de Montreal will be making changes to garbage pickup schedules in effect in city neighborhoods beginning in November. Notices will be distributed door to door. Please, read the notice carefully and be sure to follow garbage deposit guidelines. Garbage pickup is a free service provided to the Montreal community. But residents who not obey the guidelines are liable to fines of up to \$1000. For more information, please contact your neighborhood Acces Montréal office or call: 872-3434.

Storing firewood is prohibited

Please take note that in neighborhoods such as Saint-Marie, Hochelaga, Maisonneuve, Mercier, Pointe-aux-Trembles, as well as part of Papineau, it is now prohibited to store firewood or other materials in front or on the side of a house or building, as well as in the residential drive ways. Offenders are liable to fines of up to \$1000. For more information, please contact the Module des permis, located at 303 Notre-Dame Str. East.

Owning a home made easier

Property tax refunds of up to \$10,000 over a three-year period are available to home buyers in the Ville-Marie district. Buyers of a new home in other Montréal districts, used as a main residence, on a sole ownership or co-property basis, may also benefit from this program. For more information, you may pick up a brochure at your neighborhood Acces Montreal office.

Tired of fliers

Did you know that Montréal by-law aims at reducing the volume of circulars and advertising fliers which are distributed door-to-door throughout the city. This by-law, does not include newspapers. Montrealers can get their free NO FLIERS at any Acces Montreal office.

Dangerous household waste collection

If you wish to dispose of dangerous household waste such as paint, solvent, drugs, pesticide, etc., you may do so by bringing these items to specific drop-off sites for pickup by city trucks. For dates and locations, contact your Acces Montréal office or call 872-3434.

The solar system, yours to discover

Come and discover the solar system at the Planetarium in a show entitled: "Kingdom of the Sun", featured until November 29. Visitors will find out how the earth's travel is responsible for the movement of the sun. Another exiting show will be featured at the later date. The Planetarium is located at 1000 Saint-Jacques Str. West. To know more about schedules and admission fees, please call 872-4530.

Eight exhibitions in one

An important exhibition highlighting eight of the nine Montreal districts will be featured at Montreal City Hall, on November 1, 2, and 4. Held under the theme: "Votre arrondissement. c'est aussi... des réalisations, des événements, des gens", this exhibition also showcases a photo album of the "Dimanche matin, Montréal m'attend" event, held in eight district parks as part of Montréal's 350th anniversary celebrations. City Hall is located at 275 Notre-Dame Str. East near the Champ-de-Mars metro station. Doors will be open from 8:30 a.m. to 4:30 p.m., Monday through Friday and admission is free.

Central library closed temporarily

The Ville de Montréal central library, located on Sherbrook Str. East, is closed for renovations until the fall of 1994. During this period, reference services are available at the Pavillon Lafontaine, located at 1301 Sherbrooke Str. East. For more information, call: 872-5923.

Free concerts

The Bon Pasteur historical chapel opens its new season with the International Piano Festival. Again this year, concerts will be featured on Sunday afternoons, as well as on Wednesday, Thursday, Friday and Saturday evenings. Concert schedules and passes will be available on location. Again this year, all concerts are free and the chapel is located at 100 Sherbrooke Str. East. For information, call 872-5338.

Free entertainment at houses of culture

A variety of free entertainment activities are featured at various houses of culture. Seats are limited, so remember to pick up your passes at the house of culture about a week prior to showtime. For more information, please call 872-6211.

Pasisakymai

ŽALIEJI IŠGELBĖJO GIRULIŲ MIŠKĄ

K. Astravas

Dvejus metus besitęsianti klaipečių ir Lietuvos žaliųjų kova demonstracijomis, piketavimu ir bado streikais prieš Vyriausybę, remiančią Klaipėdos naftos terminalo statybą Melnaragėje, iškertant Girulių Nacionalinį Parką, pasodintą vokiečių pirklių prieš 130 metų, davė rezultatus. Kaip vyriausybė pranešė, terminalas dabar vėl iš naujo bus planuojamas Butingėje, prie Latvijos sienos (sugaišus virš dvejetų metų ir išleidus veltui netoli milijono US dolerių). Dėl terminalo vietos pakeitimo iš Melnaragės į Butingę, premjeras A. Šleževičius turėjo nusileisti nenumatytiems faktams: terminalo inžinerijos planai dar iki vasaros vidurio nebuvo pradėti gaminti ir, kas svarbiausia, - buvo pamirštas terminalo finansavimas.

Fluor-Daniel bendrovės buvo padaryta tik koncepcinė studija, kurioje nebuvo rekomenduojama Melnaragė, kas yra priešinga Energetikos ministerijos ir M. Guzetin'o tvirtinimams. Niekas iš Ministerijos ir Vyriausybės nepagalvojo, kad 3/4 bilijono US dolerių paskola reikės su palūkanomis sugrąžinti, bus sunaikintas pajūrio turizmas, iškelti gyventojai, užterštas pajūrys ir su buldozeriais nulygintos 3 Klaipėdos miesto istorinės kapinės. Šis Lietuvos finansuotas terminalas tarnautų NVS-gos interesams.

Švelninant šį nesusipratimą dėl terminalo, reikėjo atleisti iš pareigų Energetikos ministrį L. Ašmantą, Vyriausybės patarėją energetikos reikalams G. Dragunevičių ir M. Guziatin'ą - seną sovietų funkcionierių - nuimti nuo šio projekto vadovavimo.

Šiam nekompetetetingumui padengti, gegužės mėnesio viduryje buvo suurostas Lietuvos TV Forumas, kuriam pirmininkavo Energetikos ministerio pavaduotojas Robertas Tamošiūnas. Šioje programoje dalyvavo 9 tituluoti asmenys, pasiūso visokiais moksliniais ir kitais titulaus, mažai ką bendro turinčiais su terminu ar inžinerija. Forumo tikslas buvo pranešti visuomenei apie šį staigų planų pakeitimą.

Nors "mokslininkai ir ekspertai" skelbė greitą statybą, bet statybos planai dar nebuvo pradėti nagrinėti, nebuvo parinkta konsultatinė inžinerijos firma, bet svarbiausia tai, kad kaip ir Melnaragės variante, nebuvo pagaltota apie finansavimą.

Robertas Tamošiūnas, dėl susikompromitavusio planų pakeitimo ir beprasmių 1½ metų laiko sugaišimo, paskelbė Lietuvos žaliuosius atpirkimo ožiais, kurie tikrenybėje išgelbėjo Girulių Nacionalinį Parką nuo iškirtimo, nes buvo suplanuota pirmą iškirsti Girulių parką, o paskui galvoti apie terminalą.

Dabartinis premjeras A. Šleževičius pareiškė, kad naujam terminalo planavimui vadovausis savo galva, iš užsienio ekspertų nekvies ir jų nekonsultuos.

(Iš: METAI, 1992. birželis, nr. 6)
NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

Šios Vasaros Vinjetės Lietuvoje

Birutė Nagienė

4. Kauno senamiesčio išlikusiame viename rūsyje simpatingoji Maironio Muziejaus palydovė parodė mums, dar iš carų laikų, užsilikusias celes, kur kaliniai laukdavo savo eilės teisimui. Tai viduramžiškos, akiai užmūrytos, be jokio šviesos spindulėlio, sunkiomis geležimis apkalto- mis durimis, vienutės. Kietų lentų nari - guolis. Kaip žinome, ir XX-tojo amžiaus, ypač politiniams kaliniams, taikomi prievartos metodai nebuvo daug kuo geresni. Vis dėl to, daugelis žmonių dvasiškai nepalūžo tuomet, nepalūžo vėliau. Ar mes taip galėtume, neučiomis pa- klausi...

"TAI - LAIŠKAS" - tokia tema vyko paroda jau- kioje Kauno Paveikslų Galerijoje, kuri yra Čiurlionio Muziejaus filialas.

Originaliai suplanuota ir išvystyta tema. Tapybos darbuose, akvarelės technika ir kitaip, savotiškai kuria- mi simboliai. Štai geros atvirutės dydžio kortelė: medis, jaukiai atrodanti gyvatė, pasipuošusi apsiuvinėtais blizgu- čiais ir perliukais, besišypsanti. Plati pieva, o ji jau lyg ir baigusi apgraužti medžio šaką, keliauja sau toliau - tikriausiai graužti kitą. Išgauta būtasis, esamasis ir būsimasis laikas sukelia tikro pasakojimo įspūdį ir slink- tį. Arba - didelio formato tapybinis, kelių dalių paveiks- las, įtaigus savo nuotaika ir personažo pavidalu, kuris tikrai, rodos, sako, kad štai - esu vienišas prie lango. Skaičiau knygą, daug lijo, gera pabūti vienam. Laukiu tavęs...

Užkliuvusi už mažo, žemo pušies medžio staliuko, panorau ant jo atsisėsti, tik vos nenubraukiau mažyčių medžio gabaliukų ant jo, ir laiku atšokau. Tai buvo gy- vulėliai: karvytės, arkliai, ožkutė, vištelės, žąsys, pasimetę tarp medžio rievelių. Tai - irgi laiškai: koks tolimas mano didelis laukas ir toli vaikystė... Jauki, bet štai - gyvulėliai pasimetę, nėra jokio žmogaus nei trobos, nei šulinio. Žiūrovai galėjo tuos sutvėrimėlius sudėlioti kaip panorėję. Ir mačiau pakaitomis kelis lan- kytojus, pritūpusius prie to staliuko ir įsigilinusius į šios kompozicijos "perrašymą".

Sienoje - seno namo lentos gabalas. Nuo jo, lyg iš palėpės kur nors, paimti pundeliai senų laiškų, surištų į vieną didesnį punda, pakabinti ant virvutės. Štai, ma- no išsaugoti tavo laiškai, - rodos sako. Ilgai juos lai- kiau. Dabar nebeskaitau jų, tik pasižiuriu... - rodos, šnabžda. Lentos spalvos tik lengvai paryškintos dažais, savotiškai įtaigiai veikia savo skulptūriška proporcija.

Visuose darbuose, - jie tilpo vienoje salėje, - jau- tėtis ir humoras, ir savitiškas, subtilus nerimas, ir lengva ironija. Pasieniais ant grindų buvo sudėlioti vienas po kito į ilgą juostą, lyg virvę - žali, vešliūs svogūnų lai- kai. "Irgi laiškai", - sako parodos rengėjai, atliepian- su šypsenėle parodos tema.

Parodos atidarymo lankytojai - jauni žmonės, studentai ir oraus amžiaus, daugiausia moterys, kurių veidai sako, kad dažnai lankosi parodose ar koncertuose. Gal ir poeziją skaito. Atidaryme - autoriai buvo artima- ju apdovanoti gele ar gelėmis, visi pavaišinti šampano taure ir dar buvo patiekta įdomiais pavadinimais smal- siems ragautojams "egzotiški" gurkšneliai.

Paroda - be pretenzijų į didelį "postmodernizmą", tačiau padvelkė šviežumu, buvo įtikinama.

Aplankėme kito pobūdžio parodą - IX-tajame For- te.

Pro didžiulį parką, per jo takus ir palei prūdą atsidūrėme prie aukštos, supiltos kalvos. Toliau, kairėje, lyg dvi susiglaudusios viršūnėmis suskilusios uolos, dunk- sėjo žuvusiems okupacijose paminėti paminklas. Pro di- deles masyvias duris įėjome į vidų. Į naktį, prie vandens,

kuriame atspindėjo raudoni ir mėlyni, gelsvi ir žalsvi, lyg žiburiai, šviečiantys iš išgaubto skliauto. Ir nieko daugiau. Tai nepaprastai įspūdingas skulptoriaus Morkūno monumentalus vitražas taip pasitinka. Mes, montrealie- čiai prisimename, kaip jo darbai buvo atvežti iš, tada dar Sovietų okupuotos, Lietuvos EXPO'67 parodon. Ir tada stebėjomes jo kūriniais, tačiau ši kartą, šioje aplinkoje vitražinė kompozicija, atspindinti juodose, bliz- gančiose grindyse, sukuria neaprašomą nuotaiką.

Forto vidus - puikiai diagonalinėmis pasvirusiomis sienomis sukonstruotas, atkuria bunkerio aplinką, tačiau ji neprislegia tiek žiūrovo savo masyvu, kad norėtųsi iš ten skubiai dingti. Ekspozitai -ėjome nuo vieny prie kitų. Nacių ir Sovietų okupacijų ir valdymo aukos: par- tizanai; genocido aukos - tremtiniai; žydų geto; veidai - jaunuoliai, moterys, senyvi žmonės, vaikai, vagonai, spygliuotos vielos... Visur gerai paruošti, keliomis kalbo- mis paaiškinamieji parašai.

Čia matėme ir tas šalčiu nupurtančias celes, ku- riose buvo kalinami suimtieji. Jų surūdijusius geležinius narus, drėgmę aptekusias sienas, skambančius geležiniu aidu praėjimus, išraižų ženklus sienose. Matėme tas nekaltai atrodančias, tik mažas ir senas duris, pro ku- rias išvesdavo pasmerktuosius į kiemą. Kiemelis grįstas akmenimis, apžėlęs žole, praėjimas iki griovyje esančios mūro sienos. Mūre - kulkų žymės. Čia išvesdavo sušau- dymui geto gyventojus žydus. Lenta ant mūro skelbia, kad čia buvo taip daroma. Parašyta ir anglų kalba, ta- čiau netaisyklingai.

Aukščiau ant kalvos, prie didžiojo paminklo stora, juodo marmuro paminkline lenta auksinėmis raidėmis skelbia, kad čia, nacių okupacijos metu, buvo sušaudyta 30.000 geto žydų.

Didysis paminklas, primenantis uolų atlaužas, iš arti nemažiau įspūdingas. Apsidairėme aplinkui, -kažkur, parko pakraštyje žmogelis bandė parsivaryti karvutę, kuri jau buvo prisidūsi žolės, o ji neklausė ir dar teko ją pasivaikyti. Tolumoje - plati gatvė ir naujasis gyvena- masis rajonas su daugiabučiais.

Neištrinamai iš atminties įsirėžė mūsų kartai XX-tojo amžiaus neapsakomi tironų siautėjimai. Kad tik kitos kartos to nepakartotų - neišaugintų tokių išsi- gimėlių kaip Stalinas ir Hitleris, kaip jų budeliai...

Savo eilės dar tebelaukia vienas paminklas - tai Sibiro tremtiniams, - nekaltiems žmonėms, kurie ėjo Gol- gotos keliais.

PASIRAŠYTA PABALTIOJO REGIONINIO SAUGUMO SUTARTIS

Iš Vilniaus pranešama, kad įvyko Estijos parlamen- to ir vyriausybės rūmuose Lietuvos, Latvijos ir Esti- jos vyriausybinių delegacijų derybos.

Po jų, trijų Baltijos valstybių premjerai pasira- šė deklaraciją, kur pabrė- žiama, kad Baltijos valsty- bėse neturi būti jokios svetimos kariuomenės. Jie taip pat pasirašė trišalę laisvos prekybos sutartį, deklaraciją, nustatančią šių valstybių santykius su Europos Bendrija, kai kuriuos kitus dokumentus.

Šios sutartys laikomos

itin svarbiomis tolimesniam Baltijos valstybių bendra- darbiavimui.

Regioninio saugumo sutartį ir kitus čia mini- mus susitarimus pasirašė premjerai: Adolfas Šleževi- čius, Valdis Birkavs ir Mart Laar.

Bernardas Brazdžionis

PASIKALBĖJIMAS SENIENŲ MUZIEJUJE

Ką tu sapnuoji, rudenio medį prie kelio? Ką tu sapnuoji, vystanti lauke žolė? Miesto senienų muziejų prie sienos herojų Ką tu sapnuoji, maršalo sena skrybėlė?

- Pergalę -pergalę -pergalę, didžią, nemarią, Vyrų ir plieno, kardų ir didvyrių mirties! - Pergalę - pergalę - pergalę, - medis man tarė. Pergalę mūsų mirties, - atsiduso žolė iš nakties.

Ka tu sapnuoji, užmirštas parko paminkle, Tilte, užmigęs po savo jaunystės dienų? Ka tu sapnuoji, senamiesčio laikrodi senas, Kai pro tavę, savo laiką praradęs, einu?..

- Pergalę, - tarė pasviręs paminklas, - ir savo Laikrodžio šaltą švytuoklę, kur amžiais stovės. - Pergalę - pergalę - pergalę! - tiltas dainavo: - Niekad nesenstančio potvynio amžių srovės!

KANADOS LIETUVIŲ FONDO STIPENDIJOS, ĮSMOKETOS IŠ 1992 METŲ PAJAMŲ :

Babeckui Petrui \$1,500; Bagdonui Ričardui -\$1000; Bar- kauskaitei Brigitai - \$1000; Baronaitei Jūratei - \$500; Batūrai Gintarui - \$1000; Beniušui Mykolui - \$250; Budi- navičiui Juozui - \$500; Celtoriūtei Linai - \$250; Dirman- taitei Vidai - \$900; Gaizutytei Jūratei - \$700; Kanovi- čiui Tomui - \$300; Kekiui Tomui - \$1000; Krakauskaitei Alicijai - \$1000; Laurinavičiui Raimundui - \$1000; Mes- kauskaitei Dianai - \$1000; Naslėnaitei Skaistei - \$400; Nekrašiui Robertui - \$900; Nekrašienei Vilijai - \$900; Pečiuliui Edvardui - \$1000; Sysak Robert - \$400.

Iš Koyelaičių Fondo paskirta:

Balaišytei Aurelijai - \$1000; Balaišytei Marytei - \$700; Čuplinksaitei Indrei - \$600; Lankauskui Gediminui - \$600; Macijauskaitei Janei - \$1000; Mažeikaitei Rasai dr. - \$600; Mott Gordon - \$200; Punkrienei Vilijai - \$1000; Puzerytei Audrai - \$1000; Ross Vikai - \$600; Rowel Ste- phen - \$200; Slaboševičiui Pauliui - \$1000.

Kanados Lietuvių Fondas

Build Your Dreams With

CANADA SAVINGS BONDS

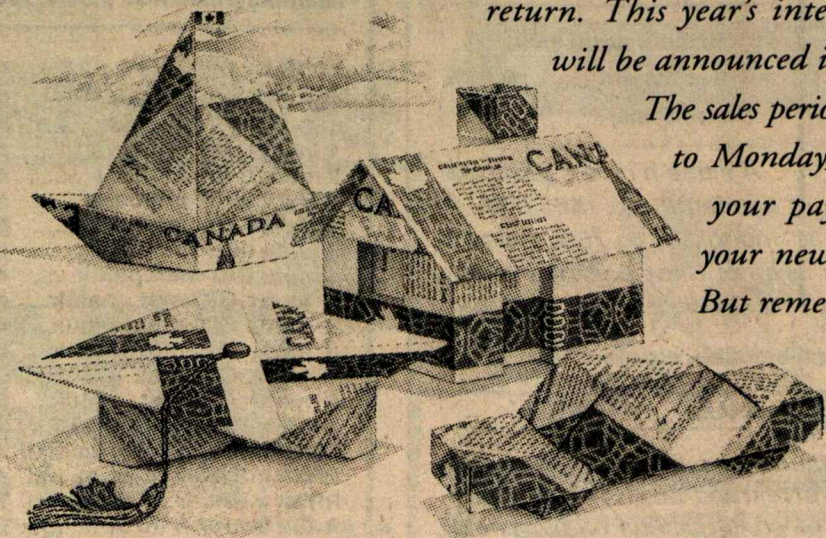
For 47 years, millions of Canadians have relied on Canada Savings Bonds to help build their dreams.

Canada Savings Bonds are fully guaranteed by the Government of Canada. They're a safe, secure investment that never falls in value. And you don't have to be a Canadian citizen to buy them. Any resident of Canada can buy Canada Savings Bonds.

You can cash your Canada Savings Bonds at any time, so your money is never locked in.

Canada Savings Bonds also offer a competitive rate of return. This year's interest rate and purchase limit will be announced in mid-October.

The sales period is from Monday, October 18 to Monday, November 1. You may date your payment November 1, the day your new bonds start earning interest. But remember, the bonds may be with- drawn from sale at any time, so don't wait until the last minute.

Canada Savings Bonds

Les Obligations d'épargne du Canada

Buy Yours From Oct. 18 to Nov. 1

Complete details are available wherever Canada Savings Bonds are sold.

Beautiful Lithuania. We fly you there more often.

Lufthansa has daily flights from Canada to Germany and from there 7 weekly nonstop flights to Vilnius. Add to this our attractive tariffs*, our friendly in-flight service and you'll discover why

more international travellers fly Lufthansa to Central and Eastern Europe than any other airline.

* For the best price ask your Travel Agent or call Lufthansa 1-800-56-FLY-LH (in Toronto 368-4777).

Lufthansa

Lufthansa is a participant in the Canadian Plus Mileage Program.

Lietuvių Namų Žinios

RUOŠIASI KANADOS ŠAULIŲ RINKTINĖS 25-MEČIUI

Š.m. spalio mėn. 2 d., šeštadienį, 7 val.v. Toronto Lietuvių Namuose VI.Pūtvio Šaulių Kuopa rengia Rinktinės 25-mečio minėjimą su menine dalimi. Ją atliks "GINTARO" Ansamblio Kaimo Kapela. Šilta vakarienė, šokiai ir loterija taip pat vyks tą vakarą, o rytojaus dieną, sekmdienį- iškilmingos Mišios 11 val., Anapilio bažnyčioje. Po pamaldų bus paminėtas paminklo "Žuvusiems Už Lietuvos Laisvę" penketis, o Kanados Lietuvių Kultūros Muziejuje veiks šaulių sukurta paroda.

Bilietus į pokylį platina V.Pečiulis tel: 247-2221, B.Savickas, tel:244-2267, S.Jokubaitis, tel:537-2869.

• Naujai atvykę lietuviai yra kviečiami pasinaudoti anglų kalbos kursais, kurie vyksta Prisikėlimo P-jos patalpose, 1011 College St., nuo pirmadienio iki penktadienio 9 val.r.-12 valandos.

• LIETUVIŲ EVANGELIKŲ IŠGANYTOJO P-jos tarybos posėdis vyko rugsėjo mėn. 29 d., trečiadienį, 7:30 val.v. Parapijos salėje. Kun. P.Dilys rugsėjo 21-28 d.d. lankėsi Čikagoje Dalyvavo JAV Lietuvių Evangelikų Reformatų bažnyčios Sinode.

• VILNIAUS RŪMUOSE galima išsinuomoti butą. Kreiptis darbo valandomis tel: 762-1777.

V. TAMULAITIS, Ontario Meno galerijoje prie kompiuterių.

MIRĖ RAŠYTOJAS

VYTAUTAS TAMULAITIS

Ilgai sirgęs, ligoninėje mirė žymusis vaikų literatūros kūrėjas Vytautas Tamulaitis.

Gimė 1913 m.sausio mėn. 17 d. Sutkiškių k., Paežerėlių vls., Šakių apskrityje. Baigė Marijampolės Marijonų gimnaziją, studijavo Vytauto Didžiojo U-te teisių fakultete, o 1935 m.tapo Karo Mokyklos aspirantų kursų absolventu.

Rašyti pradėjo jau pirmosiose gimnazijos klasėse ir 1935 m. gavo Lietuvos Raudonojo Kryžiaus jaunimo literatūros premiją už "Skruzdėlytės Greitutės Nuotykius". Dirbo redaktorium "Kariūno" žurnale, redagavo "Karo Mokyklą", o karo metais "Žiburėlį".

Nuo 1944 m.karo išdavėje, apsigyveno Kanadoje. Jau pačia pirmąja knyga iškilo kaip žymiausias vaikų literatūros kūrėjas, didelis gamtos, ypač vabzdžių gyvenimo žinovas, ir pats surinkęs didelę

jų kolekciją.

Kanadoje parašė "Svirplio Muzikanto Kelionės". Jis yra laimėjęs "Children Everywhere" konkursą, kuriame buvo dalyvavę 32-jų tautų rašytojai. Kanados Meno Komisija taip pat buvo įvertinusi jo talentą ir paskyrusi nemažą sumą parašyti "Vasaros Pasakos" knygai. Jo stilius lengvas, vaizdingas ir gražus, gamtos gyvenimas personifikuojams, priduoant drąsos kovoti su gyvenimo sunkumais ir blogybėmis kantrybės ir atvira širdimi, skatinant humanistinį atsinešimą.

Vytautas Tamulaitis bendradarbiavo "Žvaigždutėje", "Saltinyje", "Ateities Spindulose", "Saulutėje", "Lietuvių Žodyje", "Žiburiuose", JAV leidžiamajame vaikų žurnale "Eglutė" ir kt.

Būtų verta jį paminėti mūsų mokyklose, paskaitant jo kūrinių.

b.n.

Vytautas Landsbergis buvo sutiktas netikėtai gerai: nežinia iš kur atsirado pilna salė žmonių, gana retai matomų kasdieniniame mūsų gyvenime. Lengvai tapo surinkta apie 800 dolerių svečio kelionei paremti. Svečių iškilmingai pasveikino Virginija Žemaitienė, kleb.K.Butkus,OFM ir S.Šetkus kaip buvęs Pavergtųjų Tautų K-to pirminkas St.Catherines. Vytautas Landsbergis kalbėjo apie valandą laiko, iškeldamas reikalą įkurti aiškiai patriotinę organizaciją lygsvaros išlaikymui su dabartine, lyg ir darbiečių dominuojama, partija. Kad lygsvara reikalinga, rodo daug dalykų ir bene vienas paskiausių reiškių, kai prez.Brazauskas apdovanojo Gedimino Ordinu dail. V.K. Jonyną - didžiausią sovietinės Lietuvos garbavotoją, palaikytoją ir pataikautoją, nors jis ir geras menininkas. Amerikoje ir kitur jis buvo gerbiamas, nors kiekvienas supranta, kad ir mene neužtenka vien tik talento, o būtinas ir biznieriškas sugebėjimas. Be šio kito talento čia, Amerikos kontinente, būsi nulis.

• Gražiai mūsų tarpe buvo prisiminta ir paminėta Birželio Trėmimų tragedija, o taip pat ir Tautos Šventė.

Bendrai imant, žmonės labai rūpinasi Lietuvos reikalais, siunčia siuntinius ir lėšas, o vienas kitas net nuvyksta į Lietuvą pasižiūrėti, kaip ten būtų galima nuolatinau apsigyventi.

Kor.

florida

FLORIDOS LIETUVIŲ GYVENIMAS

Lietuvių Klube rugpjūčio 1 d. pulk. A.Garsys, praleidęs 2 mėnesius Lietuvoje, apibūdino besikuriančios kariuomenės struktūrą. Jis ištarnavęs 26 metus JAV Marinių Korpuse, baigė aukščiausią karo akademią, Washington'e, ėjo įvairias atsakingas pareigas, dalyvavo Vietnamo kare.

Besilankydamas dabar Lietuvoje, dirbo patarėju prie Krašto Apsaugos Ministerijos, su Geležinio Vilko brigada ir su Seimo Tautinio Saugumo Komitetu. Jo pranešimai buvo atspaus-

ateitų į jo vietą. Vėl visų akys nukrypo į jau kelis sykius pirmininkavusią Virginiją Žemaitienę, nes ji visais atžvilgiais tinka tokioms pareigoms. Ją gerai pažįsta miesto meras ir visos tautybių valdybos, yra apdovanojama miesto garbės žymeniu ir ji tikrai to verta. Jos įtakos dėka miestas anksčiau tokiais žymenimis yra apdovanojęs tris lietuvius.

Nesant valdybos, iškilo būtinas jos reikalas sužinoti, kad St.Catharines mieste lankysis Lietuvos Seimo opozicijos vadovas Vytautas Landsbergis. Greitai apsisukus, vėl Virginija sutiko pirmininkauti.

st.catharines

MŪSŲ PADANGĖJE

• Graži ir šilta vasara prabėgo net per greit. Vėl kiek sušlubavo mūsų lietuvių veikla, nes ilgokai ir labai gerai dirbusi Bendruomenės valdyba pradėjo pavargti: v-bos pirmininkas J.Vyšniauskas ėmė pageidauti, kad kas nors kitas

montreal

Vilija (Lukoševičiūtė) ir Tadas Valinskai savo vestuvių dieną rugsėjo 18 d. prie Aušros Vartų bažnyčios. Sveikiname. NL. Nuotr. G. Montvilienės

dinti "Lietuvos Rytė", "Respublikoje", "Gimtajame Krašte", o taip pat turėjo progos pasirodyti Lietuvos TV 3 programoje.

Šiuo metu, pasakojo jis, Lietuvoje jau veikia viena brigada Lauko Kariuomenės, Savanoriai ir 3 pulkai Vidaus Kariuomenės. Viso apie 12.000 vyrų. Vadovauja sovietų karo mokyklas baigę karininkai. Prelegentas rado, kad nėra gero ryšio tarp atskirų grupuočių, apmokymas nėra vienodas, apginkluoti silpnai. Atgautos patalpos iš rusų yra labai blogame stovyje ir, nors jau daug padaryta, tačiau dar daug ko trūksta. Šiaip dalinių nuotaka esanti gera, dirba nuoširdžiai ir, jo manymu, ateityje pilnai atliks jiems patikėtas pareigas.

Į dalyvių klausimus atsakinėjo, ir visi buvo nustebinti ir džiaugėsi, kad jo lietuvių kalba buvo tokia taisyklinga, nors per 26 tarnybos metus nebuvo daug progų vartoti savo gimtąją kalbą.

• Šaulių ROMO KALANTOS Kuopa rugsėjo 20 d. surengė tradicinę gegužinę Veteranų Parke.

• Lietuvos Vyčiai, 147-toji Kuopa savo gegužinę rengia spalio mėn.27 d., taip pat Veteranų Parke.

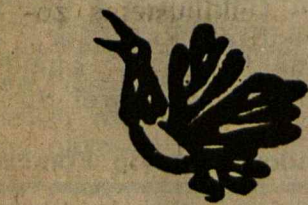
• Atvyko lietuvis advokatas Andrius Barauskas, Danos Mažeikienės sūnus su šeima ir čia išlaikęs reikiamus egzaminus, atidarė savo įstaigą St.Petersburg'e, 251 Central Ave., Suite B.

Andrius Barauskas - buvęs montrealietis.

• LITUANISTINĖ MOKYKLĄ "Saulė" jau pradėjo mokslo metus. Pamokos vyks kiekvieną šeštadienį nuo 9:30 v.r.-1 val.p.p. Vedėja Aurelija L.Robertson.

• LIETUVIŲ KLUBO patalpos atnaujinamos ir pasirodys naujam veiklos sezonui, kuris jau turi numatęs jį iki šių metų pabaigos.

Pažymėtina, kad spalio 23 d. renginys skiriamas žiemotojams iš šiaurės-sutikimas tų, kurie čia praleidžia maloniai kelias savaites ar kelis mėnesius, kai jų gyvenvietėse siaučia šalti vėjai, pūgos...

PARAMA

LIETUVIŲ KREDITO 40 KOOPERATYVAS

MOKA:

4.50% už 90 dienų term. indėlius
4.50% už 6 mėnesių term. indėlius
4.75% už 1 m. term. indėlius
5.00% už 2 m. term. indėlius
5.25% už 3 m. term. indėlius
5.75% už 4 m. term. indėlius
6.25% už 5 m. term. indėlius
5.25% už 1 m. GIC mėn. palūk.
5.50% už 1 m. GIC invest. pažym.
5.75% už 2 m. GIC invest. pažym.
6.00% už 3 m. GIC invest. pažym.
6.50% už 4 m. GIC invest. pažym.
7.00% už 5 m. GIC invest. pažym.
3.75% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)
5.50% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
5.75% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
6.00% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
6.50% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.
7.00% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.
3.75% už OHOSP (variable rate)
3.00% už taupymo sąsk. (gyvybės drauda)
3.25% kasd. pal. sąsk. virš 10.000
2.00% už kasd. pal. čekių sąsk.
2.00% už Amerikos dol.kasd.pal.sąsk. (US dol. Sav. Acc.)

Nuošimčiai gali pasikeisti savaitės elgoje.

AKTYVAI PER 97 MILIJONUS DOLERIŲ

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaidos. Kelionių čekiai (American Express, Thomas Cook mastercard cheques). Kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. (The Co-operators & Blue Cross). Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda. (Cumis & The Co-operators).

MasterCard Kredito kortelė SU "PARAMOS" VARDU

KASOS VALANDOS: pirmad., antrad., ir treč.nuo 9 v.r.-3:30 v.p.p.; ketvirtad. ir penktad. nuo 9v.r.-8 val; sešad. nuo 9 val.r.-1 val.p.p.BUSTINE: Lietuvių Namai, 1573 Bloor Str., West, TORONTO, Ont., M6P 1A6. Telefonas: 532-1149.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais - nuo 9.00 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais - nuo 9.00 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais - nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind. 3.75%
180-364 d. term. ind. 4.00%
1 metų term. indėlius 4.00%
2 metų term. indėlius 4.25%
3 metų term. indėlius 4.50%
4 metų term. indėlius 5.00%
5 metų term. indėlius 5.25%
1 metų GIC-mėn.palūk. 4.00%
1 metų GIC-met. palūk. 4.25%
2 metų GIC-met. palūk. 4.75%
3 metų GIC-met. palūk. 5.50%
4 metų GIC-met. palūk. 5.75%
5 metų GIC-met. palūk. 6.00%
RRSP, RRIF ir OHOSP 3.00%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind. 4.25%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind. 4.75%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind. 5.50%
RRSP ir RRIF-4 m. term. ind. 5.75%
RRSP ir RRIF-5 m. term. ind. 6.00%
Taupomąją sąskaitą 2.75%
Kasd. pal. taupymo sąsk. 3.00%
Kasd. pal. čekių sąsk. iki 1.75%
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk. 2.00%

IMA UŽ:

Asmeninės paskolas
nuo 8.50%
Sutarties paskolas
nuo 8.50%
Nekiln. turto paskolas:
Su nekeičiamu nuošimčiu
1 metų 5.95%
2 metų 7.25%
3 metų 8.00%
Su keičiamu nuošimčiu
1, 2 ir 3 metų 6.00%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas šerų, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgiclus iki 75% (kainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir keliučių čekius (traveler's cheques). Nelaimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas (vairias sąskaitas).

AKTYVAI per 55 milijonus dolerių

Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

NESAKYKIME: "VALGYKIME IR GERKIME, NES RYTOJ MIRSIME", bet sakykime: "DIRBKIME IR PADĖKIME VIENAS KITAM, NES ŠIANDIEN ESAME GYVI KARTU". Havelock Ellis

DRESHER INSURANCE BROKERS

Fax 233-0285 - Tel. 231-2661

3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja - V. DREŠERIS ir

RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ

Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r. - 5 v.p.p.

Profesionaliam nekilnojamo turto įvertinimui

prasome skambinti tel: 233-4446

Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas - greitas ir tikslus!

V. Dauginis - telefonai (416) 533-1121, (416) 822-7376

Lilija Pacevičienė - telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA - INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,

1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6

(416) 533-1121 FAX 533-1122

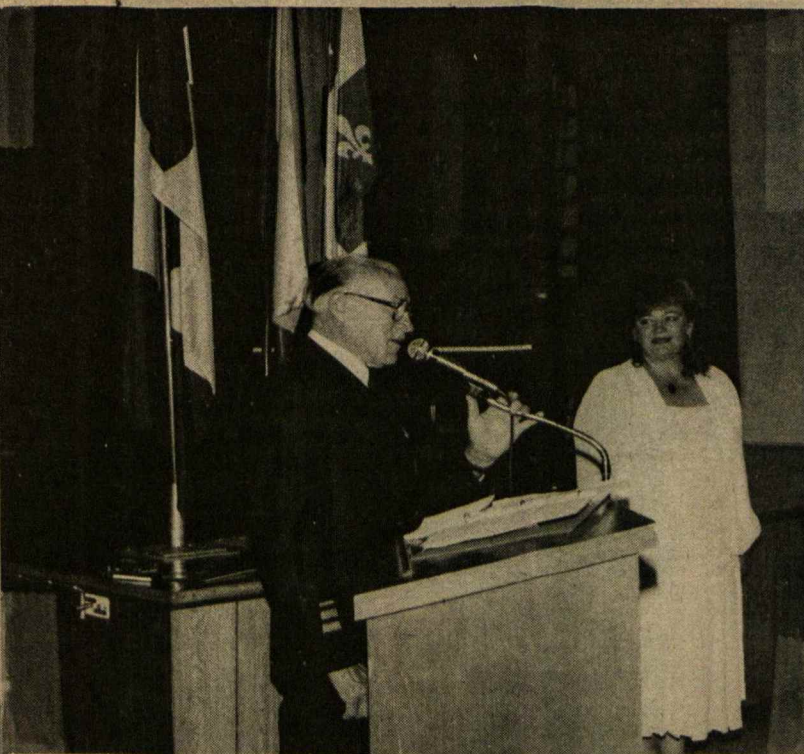
montreal

MINĖJO TAUTOS ŠVENTĖ

L.K.MINDAUGO Šaulių Kuopa ir šiemet surengė tradicinį Tautos Šventės minėjimą, nors kai kuriose kitose užsienio lietuvių telkiniuose didesnis dėmesys kreipiamas į naujesnį įvykių datas ir Tautos Šventę dabartiniu metu atrodo nebe tokia svarbi. Tačiau nepamirština.

AV P-jos bažnyčioje iškilmingose Mišiose, kurias

atnašavo kun.St.Šileika, SDB, dalyvaujant lietuvių organizacijų, Lietuvos, Kanados ir Quebec'o vėliavoms, skambiai giedojimo mūsų choras, prie jų prisijungė ir viešnia sol.Lilija Turūtaitė gražia, negirdėta giesme. Dalyvavo gausiai ne tik vietos lietuviai, bet ir nemažai svečių, atvykusių iš toliau ir dalyvavusių išvakarėse Vilijos Lukoševičiūtės ir Tado Valinsko sutuoktuvėse. Po pamaldų didelis būrys susirinko į AV salę.

Š.m. rugsėjo 19 d., AV P-jos salėje Tautos Šventės minėjime dainuoja sol.Lilija Turūtaitė. Aug. Mylė dėkoja solistei ir dalyviams. Pamaldų metu garbės sargyboje šaulės: Rūta Žiukienė ir Margarita Dauderienė. Nuotr. A. Kalvaičio

L.K.MINDAUGO Šaulių Kuopos pirm. Augustas Mylė, pasveikinęs visus trumpai peržvelgė Vytauto Didžiojo karūnavimo rugsėjo mėn. 8 d. istoriją, pacytavo istoriko A.Šapokos ištrauką apie šį įvykį. Jis pažymėjo, kad, minint Vytauto Didžiojo mirties 500 m.mirties sukaktį, 1930 m. Lietuvos prezidentas Antanas Smetona rugsėjo 8 d. buvo paskelbęs Tautos Šventę ir nuo to laiko ji yra minima.

Jis priminė ir kitas datas, kurios yra istoriniai brangios mūsų Tėvynei Lietuvai - tai 740 m.Mindaugo karūnavimo, 120 m. nuo Šaulių Sąjungos įsteigimo VI.Pūtvio gimimo ir 60 metų nuo transatlantinio pionieriškojo Dariaus ir Girėno skrydžio.

Aug.Mylė supažindino su viešnia programos atlikėja sol.Lilija Turūtaitė. Montrealiečiai ją pamatė ir išgirdo pirmą kartą. Apdovanota turtingu, gražaus tembro balsu, geros tarsenos, lengvai komuniikuojanti solistė pasirinko neformalų koncerto stilių. Ji pasiūliko salėje, pati sau akompanavo akordeonu, išskyrus dvi dainas-giesmes, kurias dainavo scenoje grodama pianinu. (ypatingai gražūs pirmosios žodžiai ir melodija).

Jos nuoširdus dainavimas patraukė visus, o uždainavus Atgimimo meto dainas - kurias mes jau buvome išmokę, - prisidėjo ir beveik visi dalyviai

Igno Petrausko pagerbime: Aug.Mylė,viešnia iš Lietuvos Z. Bulaukienė, sukaktuvinininkas, Antanina Petraitytė ir J.ir S. Babrauskai Nuotr. A.Kalvaičio

PRISIMINDAMI MIRUSIUS IR REIKŠDAMI UŽUOJAUTĄ KANADOS LIETUVIŲ FONDUI AUKOJO:

a.a. Marijos Vegertaitės atminimui: po \$30 - J.K.Dervaičiai (St.Catherines,Ont.), A.Z.Stanaičiai, H.N.Otto; po \$25- L.E.Klevai, Hamiltono Lietuvių Pensininkų Klubas; po \$20- P.Žulys, J.T.Andrukaičiai, K.S.Karaškai, J.E.Mažulaičiai, K.L.Meškauskai, Katryna Meškauskienė, J.O.Griaičiai, A.Garkūnas, A.Bungardienė, B.G.Grajauskai, S.S.Rakščiai, K.Žiobienė, J.R.Pleiniai; po \$10 - A.Adomaitienė, P.M.Šiūliai, V.Kežinaitis, Z.Bakaitis, J.Petrauskienė, J.Juozaitytė;

a.a. Vlodo Panavo atminimui: \$50 - H.N.Otto, \$40 - Hamiltono Dramos Teatras AUKURAS; po \$20 - Eug. Repčytė ir Ald.F.Matulicz;

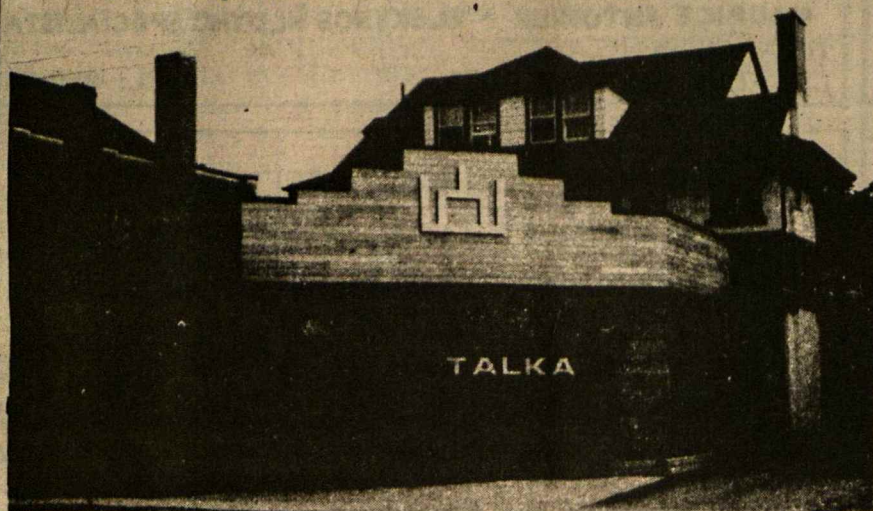
a.a. Vinco Pilkausko, mirusio Lietuvoje, reikšdami užuojautą broliui Viktorui, jo atminimui: \$ 25 - St. Sof.Rakščiai.

a.a. Adolfo Matuliūno atminimui: žmona Salmė Matuliūnas; \$ 40 - A.D.Jankūnai; po \$25 - Hamiltono Lietuvių Pensininkų Klubas, J.E.Bajoraičiai, Ald. ir Alf. Ereštikaičiai; po \$20 - P.V.Šidlauskai, Ig.Varnas, Marija Guja, A.Dudonis, V.J.Svilai; \$10 - P.M.Šiūliai.

VISIEMS dėkoja

K.L.F

VIENTELIS LIETUVIŲ BANKELIS KANADOJE, IŠIKŪRĖ NUOSAVUOSE NAMUOSE

TALKA

"TALKA".LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, HAMILTON, Ontario L8M 1L6

TEL: 544-7125

AKTYVAI PER 37 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd. pal. čekių sąsk. iki 2.75%
santaupas 2.25
kasd.pal.taupymo s-ta 1.75%
90 dienų indėlius 4%
1 m. term. indėlius 5%
1 m. term.ind.mėn.pal. 4.50%
3 m. term.indėlius 5.25%
5 m. term. indėlius 6.25%
RRSP ir RRIF (pensijos) 2.75%
RRSP ir RRIF 1 m. 5%
RRSP ir RRIF ind. 3 m. 5.25%
RRSP ir RRIF ind. 5 m. 6.25%

IMAME UŽ:

asmenines paskolas 12.25%
nekiln. turto pask. 1 m. 7%
nekiln.turto pask. 3 m. 8.25%

Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25.000.

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"
Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

A.a. JANEI NIEDVARIENEI MIRUS. VIETOJE GELIŲ. HUMANITARINEI PAGALBAI LIETUVAI AUKOJO:

Adamonis Insurance Agency,Inc.- \$50; M.ir A.Benišiai- \$20; B.Bulota- \$25; L.Bulotienė- \$25; J.ir A.Dasai- \$20; W.Ellis- \$50; M.ir A.Joneliai- \$20; M.ir R.Jurkai- \$20; E.ir V.Kerbeliai- \$10; Kibirkščiai ir Vilgaliai- \$100; Klöckner Stadler Hurter Ltd.- \$40; H.ir Z.Lapina- \$30; R.Lukoševičienė- \$50; Jz.Lukoševičius- \$10; I.Maziliauskienė- \$20; Mtl. Kredito Unija LITAS- \$250; B.ir H.Nagiai- \$10; S.ir J.Naruševičiai- \$20; Niedvarų šeima- \$1.000; A.ir R.Ottai- \$50; M.ir J.Pakuliai- \$10; S.ir V.Piečiai- \$20; R.ir J.Piečiai- \$20; E.ir P.Povilaičiai- \$40; A.ir B.Povilaičiai- \$55.20; R.ir R.Rudinskai- \$75; A.ir S.Staškevičiai- \$50; J.ir E.Tanner- \$40; V.ir T.Valinskai- \$50; Z.Valinskas- \$20.

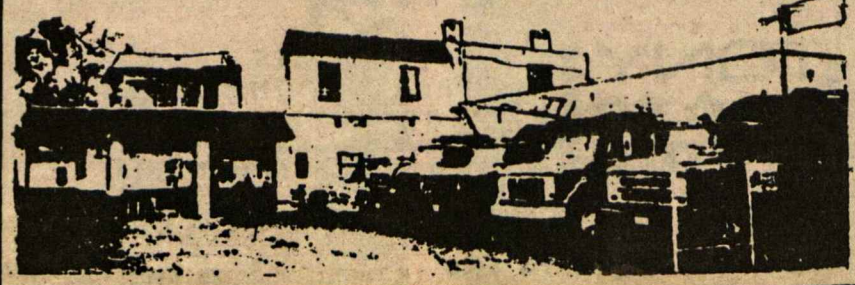
VISIEMS aukotojams ir NIEDVARŲ šeimai dėkoja KLB Montrealio A-kės V-ba

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR VAIKAIČIAIS VIENA GRAŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ - LIETUVIŠKAI!!

GUY RICHARD ROOFER — COUVREUR

7725 George LaSalle

Geriausias patarėjas ir darbo atlikėjas stogdengys GUY RICHARD, kuris jau seniai aptarnauja lietuvius. Darbą atlieka sąžiningai ir prieinamomis kainomis. Stogo dengimui ar taisymui skambinkite: 364-1470

PADĖKA

Mano amžiaus jubiliejinio gimtadienio gražų pagerbimą surengė A. Mylė ir J. Babrauskas, o S. ir J. Rimeikiai paruošė vaises. Jiems už tai širdingai dėkoju.

Taip pat ačiū visiems mane sveikinusiems žodžiu ar raštu: A.V. P-jos kelbonui kun. J. Aranauskui, SJ, A. Mylei asmeniškai ir L.K. Mindaugo Šaulių kuopos vardu, šaulių Vilniaus Rinktinės p-kui J. Šiaučiliui, Jūrų šaulių kuopos NERINGOS V-bos narei A. Vaičekauskienei, G. Alinauskiui, Žvejų-Medžiotų klubo NIDA p-kui St. Rimeikiui, viesniai iš Lietuvos Z. Bulaukieni, V. P. Dikaičiams, B.J. Malaiškams, M.B. Kasperavičiams, M.A. Čepuliams. L.E. Račiskams iš Toronto.

Esu dėkingas ir visiems, kurie negalėdami dalyvauti, prisidėjo taip pat linkėjimais ir dovana.

Širdingiausiai visiems dėkoju už toki pagerbimą kurio prisiminimai liks su manim visą gyvenimą.

Ignas Petrauskas

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

Iki šiol šis fondas išleido per 700,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menų, švietimui paremti. Pagrindinis kapitalas neličiamas. Tik palūkanos gali būti skiriamos lietuviškai veiklai.

Sudarydami testamentus, prisiminkime

Kanados lietuvių fondą (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais - aukokime jam! Visos

aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Aukos siųsti: Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6

Žinokime kad:

FONDO TIKSLAS - LIETUVYBĖS IŠLAIKYMAS

LAIDŲJIMO ĮSTAIGA

FUNERAL HOME

J.F.Wilson & Sons Inc.
123 Maple Blvd, 5784 Verdun Ave
Chateauguy, Que., Verdun, Que.
Tel: 691-4763 Tel: 767-9956

Modernios Koplyčios

Albertas Norkeliūnas

• VIENERIŲ METŲ mirties nuo a.a. Alberto J. Norkeliūno-Norkis sukaktis bus paminėta Šv. Mišiomis už jo vėlę spalio mėn. 3 d., 11 val. ryto. Šv. Kazimiero P-jos bažnyčioje.

Su meile ir giliu liūdesiu ji prisimena žmoną, dukros, žentas ir sesuo.

• Š.m. rugsėjo mėn. 24 d. suėjo 6 m. nuo a.a. Kazimiero Ambraso mirties. Ji mini žmoną Izabelę ir artimieji.

• Viktorija Stankevičienė nuoširdžiai dėkoja tiems, kurie ją prisiminę jai esant ligoninėje.

• Montrealio Lietuvių Seštadieninė Mokykla pradeda mokslo metų RUGSĖJO mėn. 25 d., šeštadienį, 9 val. r., Seselių Namų patalpose.

Šiemet atidaromas ir vyresnio amžiaus asmenims skyrius išmokyti lietuvių kalbos. Mokyklai vadovauja Joana Adamonytė. Jos telefonas: 722-3545.

HONEY FOR SALE !
Direct from the beekeeper. \$1.20 per pound.
Delivery could be arranged too! Please call:
Tel: 962-3780.

Dr. PHILIP STULGINSKIS
Dental Surgeon
Dantų gydytojas-Chirurgas
8606 Centrale, (kamp. 45 Av.)
Suite 209, LASALLE, Qué.
H8P 1N5; tel: 364-4658

Dr. MICHEL HUYNH
Dantų Gydytojas-Chirurgas
(Duv. dr. J. MALIŠKOS būras)
1440 St. Catharine St., W.
Suite 701 Tel: 866-9297
Montreal, P.Q. H3G 1S5

M. CUSSON VAISTINĖ
7635 Central St., Ville LaSalle, P.Q. H8P 1L2
Atidaryta kasdien nuo 9-10 v.v.
Šeštadieniais nuo 9 - 9:30 v.v.
Sekmadieniais: nuo 10- 9:30 v.v.
Tel.: 366-9745 ir 365-0505

ROYAL VICTORIA HOSPITAL,
687 Pine Ave, West,
Montreal, Que. H3A 1A1
Tel: (514)-842-1231, Ext. 1663

H.J. ADOMONIS, M.D., C.M.
4589 Park Ave.,
Montreal, Que. H2V 4E4
Tel: (514)-842-9211.

Dr. A.S. POPIERAITIS
B.A. M.D. MSc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)
MEDICAL ARTS BUILDING
1538 Sherbrooke St. W. Suite 215, Montreal,
Qué. H3G 1L5
Tel.: 931-4024

Advokatas ROMAS IŠGANAITIS
822 Ile de France, St. LAMBERT, Qué, J4S 1T7,
tel: 465-1538
arba
8606 Central str., kamb. 205, LASALLE, Qué, H8P 1N5,
tel: 364-4282

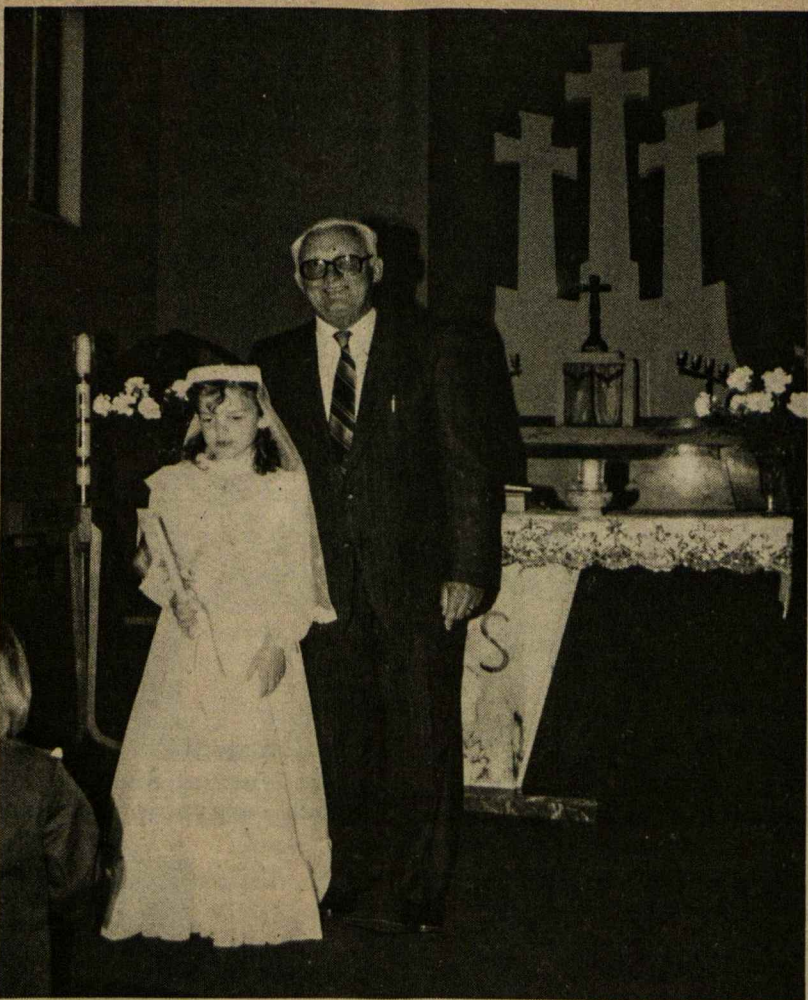
Notarė
RŪTA POCAUSKAS - RUDINSKAS
L.L.L. D.D.N.
1155 rue Metcalfe, Suite 1143,
SUN LIFE BUILDING
Montreal, Québec, H3B 2V6
Tel: 871-1430 ; Fax: 871-1784

• AV bažnyčioje šv. Mišių auka buvo prisimintas prieš metus laiko miręs buvęs veiklus mūsų bendruomenės narys **Albinas Baršauskas**.

Šv. Mišias atnašavo kunigai: kleb. J. Aranauskas S.J. ir kun. J. Lipski. Mišių metu giedojo sol. A. Keblys. Po atlikto Libera, visi susirinkusieji sugiedojo giesmę "Marija, Marija".

Velionio našlė Stasė BARŠAUSKIENĖ pakvietė dalyvavusius į Parapijos salę pietums.

Albino Baršausko liūdi žmona, sūnūs su šeimomis bei gausus būrys draugų, kurių tarpe buvo ir iš Ontarijo provincijos atvažiavusių.

Albinas Baršauskas su anūke Anna Baršauskaite per jos pirmąją Komunią 1992 m. A.V. P-jos bažnyčioje.

ŽAIDIMŲ KNYGA LAISVALAIKIUI

Liudas Stankevičius paruošė (versta iš prancūzų kalbos) ir išleido knygą: **ŽAIDIMAI SU DEGTUKAIS**. Ji skirta įvairaus amžiaus galvosūkių mėgėjams, 158 psl., iliustruota piešiniais, spausdinta Vilniuje "Smalka", 1993 m.

Ižangoje "Vietoje pratarėms" sakoma:

Kai išgirsdavau kalbant apie degtukus, sau sakydavau: atsargiai, tai degantis daiktas!

Degtukai taip dažnai vartojami mūsų gyvenime, kad nežinau, nė nuo ko pradėti.

Kiek daug nepavykusių švenčių, atsalusių valgių, neiškeptų blynų ir nusivylusių pirotechnikos mėgėjų vien dėl degtukų.

Kai kas degtukus kolekcionuoja, maketuotojai juos naudoja kaip konstrukcijų detales, dailidės įsipaakeičia medkaisčius, pokersio mėgėjai naudoja vietoj pinigų, o originalai net už-

sidega degtuku cigarete. Taigi ar nebus degtukų, panašiai kaip ir rato, išradimas viena iš liepsningųjų žmonijos idėjų?

Po šio ilgo išvardijimo pridėkime dar vieną argumentą. Ne itin gerbiamus degtukus galime rasti visur: kišenėse, rankinukuose stalčiuose, automobilių, vaistinėse ir t.t. Bet šiandien galima pasidžiaugti, kad mūsų išradimus sugebėjo juos pritaikyti laisvalaikui, žaidimams.

Panašiai kaip šachmatai ar šaškės, degtukų žaidimai iš esmės yra matematiniai. Dažniausiai jų sprendimas remiasi aritmetika, neretai tie galvosūkių su sių su geometrijos figūromis. Tik nenuogastaukite - jums nebūtina rimtai mokytis matematikos, kad galėtumėte išspręsti čia pateiktus uždavinius. Truputėlio sveikos nuovokos ir išvalgumo visiškai užteks.

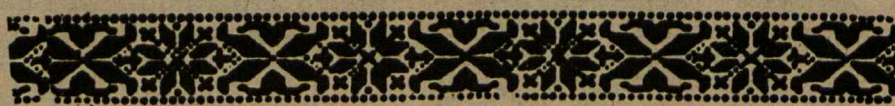
Žaidimas tik tada įdomus, kai jis, palyginti, paprastas, bet užtikrintai komplikotas, kad nebūtų

nuobodus ir būtų apie ką pagalvoti. Tiesą sakant, 90% uždavinių čia visiškai lengvi, tiesiog vaikiški, - ypač kai jau žinote sprendimą. Kai išspręsite ar perskaitysite visus uždavinius, jums gali kilti noras pačiam ką nors panašaus ar dar įdomesnio sukurti - ir jūs galėsite pralinksminti ne vieną savo draugą.

O gal norite vertingo patarimo? Padovanokite savo viršininkui kuria nors proga šią knygėlę. Ir kas žino, ar jis, pasprendęs galvosūkių, neprisimins, kad prieš pusę metų žadėjo pakelti jums atlyginimą. O jeigu ir nepasisektų - jis turės užsiėmimą ir... paliks jus ramybėje.

ŽAIDIMAI SU DEGTUKAIS leis Jums užmiršti nuovargį ir kasdieninius rūpesčius. Galvosūkių mankštins Jūsų protą, atmintį, lavins pastabumą ir net... humoro jausmą.

Knygelė turėtų patikti tiek suaugusiems, tiek ir mokiniais.

EUROPARCEL
APTARNAUJAME LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ,
NAUJA VIETA-NAUJOS VALANDOS, TOKS PATS GERAS PATARNAVIMAS
Nuo Gegužės 1d. mes persikeliame į naują vietą - prie Rutos auksinio amžiaus klubo 1450 DE SEVE. Ankstesnė vieta ant RUE LEGER nebeveiks nuo Gegužės 15 d. Pakietų priėmimo NAUJOS VALANDOS bus nuo 9.00 val. ryto iki 7.00 val. vakaro **TIK TREČIADIENIAIS**. Pakietų išsiuntimas toliau bus kiekvieną savaitę.
Pakietų "pick up service" - veikia nuo pirmadienio iki penktadienio dėl pakietų paėmimo iš Jūsų namų.
Nauja Kaina \$5.10 /kg
Siuntiniai pristatomi tiesiog į namus.
Nėra maksimumo svorio.
Minimum yra 2kg, arba \$10.00.
Trečiadieniais 9h00-19h00.
1450 rue DE SEVE, LASALLE
937-9898
SKAMBINKITE INFORMACIJOS IR APTARNAVIMO REIKALAIS BET KADA - 7 DIENAS.
Vytautas Gruodis Jr.

Maurice Kaplan
KAILIŲ SIUVĖJAS
* Didelis pasirinkimas gatavų paltų
* Saugojimas vasaros laiku (storage)
* Taisau ir remodeliuoju
* Siuvu ir parduodu
1449 rue St. Alexandre
Suite 500 A
Montreal, P.Q., H3A 2G6
Telefonai:
844-7307 ir 288-9646

TONY PHOTO STUDIO
PORTRAITS
PASSEPORT - COMMERCIAL
MARIAGE - WEDDINGS
5220 ch. QUEEN MARY Rd.
TONY LAURINAITIS
Montreal, P.Q. H3W 1X5
Tel: 481-6608

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA
1475 DE SEVE St. Montreal, Que. H4E 2A8
Tel: 766-5827; 766-5830
FAX: 514-766-1349.
Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard
AKTYVAS virš \$29,000,000;
REZERVAS virš \$2,000,000
MOKA UŽ:
Certifikatus 1 m. - 5.00%
Certifikatus 2 m. 5.50%
Certifikatus 3 m. 6.00%
Term. indėlius:
1 metų 4.25%
180 d. - 364 d. 4.00%
120 d. - 179 d. 4.00%
60 d. - 119 d. 4.00%
30 d. - 59 d. 2.50%
Taupymo - special. 1.75%
Taupymo - su gyv. dr. 1.25%
Taupymo - kasdienines 1.50%
Einamos sąsk. 1.00%
RRIF-RRSP - 1 m. term. 5.25%
RRIF-RRSP - 2 m. term. 5.75%
RRIF - RRSP - taup. 2.00%
IMA UŽ:
Nekiln. turto nuo 6.50%
asmenines - nuo 6.75%
Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"
VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI NEMOKAMI
KASOS VALANDOS:
1475 DeSeve 3907A Rosemont
Pirm., antr., treč. 9.00-3.00 Pirmadieniais 10.00- 2.00
Ketvirtadieniais 12.00- 8.00 3.00- 7.00
Penktadieniais 10.00- 6.00 2.00-6.00

ŠIS TAS APIE DEGTUKUS

Akmens amžiaus žmogus buvo atradęs, kad trinant du sauso medžio gabaliukus, galima išgauti ugnį. Vėliau, skeldami kietu įrankiu titnagą, išgaudavo kibirkštį, su kuria buvo lengva padegti samaną, sausų lapus ar kokią panašią medžiagą. Lietuvoje, dar XX-tojo amžiaus pradžioje, kaip ir senesni žmonės tebevarė titnagą su kempine.

1669 m. alchemikas Hennig Brandt, darydamas bandymus, netikėtai atrado fosforą, kuris taip lengvai jungiasi su deguonių, kad ore pats užsidega. Tačiau užtruko dar apie 100 metų, kol fosforas pradėtas plačiau naudoti degtukų gamyboje. Caniard de Latour (1810 m.) ir François Derose (1816 m.) gamino degtukus, kurie užsidegdavo braukiant.

Tikroji degtukų pradžia laikoma 1827, kada anglų vaistininkas John Walker pagamino degtuką su galvute iš kalio chlorato, stibio sulfido, cukraus ir klijų. Tada reikėjo greitai ir stipriai spaudžiant braukti degtuką per kvoduotą stiklo popierių. Vėliau jau pradėta gaminti dėžes

su braukiamu paviršiumi. O tikrai geri ir greitai užsidegantys degtukai buvo pagaminti tikrai į galvutės mišinį panaudojus tinkamą fosforo proporciją. Tai pirmiausia pavyko vėl prancūzui Charles Sauria 1831 m.

Apie 1870 m. švedai pradėjo gaminti patobulintą degtukų galvutės medžiagą, kuri nesukėlė darbininkams jokių sveikatos simptomų dėl fosforo.

Taip pat jie surado tinkamesnį medžiagų apsaugoti degtukus nuo drėgmės, impregnavo rankoje laikomą degtuko galą, kad nedegtų.

Lietuvoje veikė 5 degtukų fabrikai iki 1930-ųjų metų, kada monopolijai atidavė švedų bendrovei, vėliau paliktas tik vienas degtukų fabrikas Kaune.

Eksporto reikalams pagal sutartį švedų bendrovė pastatė degtukų kotelių fabriką Klaipėdoje. Per metus būdavo pagaminama 60-64 milijonai degtukų dėžučių ir eksportuojama už apie 200.000 litų per metus.
/Pasinaudota Lietuvių Enciklopedija-bostoniške. Paruošė b./

Maurice Electrique Lite
Entrepreneur Electrical
Electricien Contractor
MAURICE ANTONIUK - ELEKTROS ŠILDYMO SPECIALISTAS
102A Allison
LASALLE, Que, H8P 2C5
TEL: 366-5484

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.
NAMAI - AUTOMOBILIAI - PREKYBA - ATSAKOMYBĖ
3907 A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7
Tel. 722-3545; Fax: 722-3546
JOANA ADAMONYTĖ A.I.B., DONNA SVRAKA A.I.B.
PETRAS ADAMONIS C.I.B. Res: 256-5355
Greitas ir tikslus pataravimas. Pasiteiravimas neįpareigoja apsidrausti.

TEL.: (514) 767 - 4690
VINCAS PIEČAITIS
1265 LECLAIR, VERDUN, P.Q. H4H 2M4
JONAS & CÔTÉ REALTIES
NEKILNOJAMO TURTO PATARNAVIMAS

TRANS QUEBEC SIDINGS LTD
ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI, APKALIMAI ALUMINIUM, PLIENU, PLASTINE MEDŽIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR APDRAUSTAS
Savininkas - Mike OSKOWICZ
3351 Belair St., Montreal, Que. H2A 2A5
Tel: 721-9496; res. 729-2446